RAMBØLL

RAPPORT

TAMU-EFFEKTEN. EN RAPPORT OM JOB- OG UDDANNELSESEFFEKTER & SAMFUNDSØKONOMISKE GEVINSTER

RAMBØLL MANAGEMENT CONSULTING JUNI 2016

INDHOLD
RAPPORTEN BESTÅR AF FEM KAPITLER OG ET APPENDIKS

Kapitler	Indhold
1 INTRODUKTION OG SAMMENFATNING	Beskrivelse af analysernes indhold, baggrund og formål. Endvidere gennemgang af metode. Og endelig sammenfatning af hovedresultater.
2 EFFEKTANALYSE	Beskrivelse af effektanalysens opbygning, hvem der indgår i analysen samt, hvordan effekterne måles. Rapportering af analysens væsentligste resultater: Effekter af TAMU for de elever, som gennemfører en uddannelse.
2.1 EFFEKTEN AF TAMU SAMLET SET	Effekter for samtlige TAMU-elever på tværs af alle uddannelsesniveauer – dvs. såvel elever, der gennemfører hele uddannelsen, som elever der ikke gør. Endvidere på tværs af geografi. Dvs. samlet opgørelse for alle TAMU-Centre.
2.2 EFFEKTEN AF TAMU FOR MED UNGE DER HAR MODTAGET FORBEREDENDE UDDANNELSE	Resultaterne fra en effektanalyse, der er indsnævret til at sammenholde effekterne for TAMU-elever med en sammenlignelige unge, der har modtaget forberedende uddannelse.
3 ANALYSE AF TAMU-EFFEKTEN	Statistisk analyse af, hvilke forhold, der har betydning for overgangen til beskæftigelse og uddannelse. Herunder hvilke faktorer, der driver de effekter, som identificeres i de forudgående analyser.
4 SAMFUNDSØKONOMISKE GEVINSTER	Fremskrivning af TAMU-effekten og vurdering af de samfundsøkonomiske gevinster, som effekten genererer.
5 ELEVHISTORIER	TAMU har selv udvalgt og indsamlede en række kvalitative elevhistorier, der kan være med til at illustrere TAMU-effekten samt bidrage til at formidle, hvem den typiske TAMU-elev er.
APPENDIX – DESKRIPTIVE ANALYSER	Deskriptive analyser af TAMU-eleverne. Først beskrives TAMU-elevernes status på arbejdsmarkedet efter TAMU-uddannelsen. Efterfølgende præsenteres en større mængde registerbaserede analyser af, hvem TAMU-eleverne er.

1 INTRODUKTION OG SAMMENFATNING

1

ET STUDIUM MED CENTRALT BIDRAG TIL DEBATTEN OM UDDANNELSE TIL MÅLGRUPPEN

INTRODUKTION

Analysens indhold

Denne rapport indeholder resultaterne fra en analyse af effekten af den indsats, som sårbare unge på kanten af arbejdsmarkedet modtager hos Træningsskolernes Arbejdsmarkedsuddannelser (herefter TAMU). Har TAMU-elever en større tilbøjelighed til at komme i arbejde eller uddannelse end sammenlignelige unge, der ikke har gået på TAMU?

For de positive effekter, der dokumenteres, vurderes endvidere de beskæftigelsesøkonomiske gevinster for samfundet. Dvs. er det alt andet lige en god forretning for samfundet at give en ung person en TAMU-uddannelse?

Endelig beskrives i detaljer, hvem TAMU's målgruppe er – og stabilt har været det gennem de seneste 10 år på tværs af konjunkturer og implementering af reformer, der kan have betydning for TAMU's evne til at opnå resultater.

Rapporten og alle bagvedliggende analyser er udarbejdet af Rambøll Management Consulting (herefter Rambøll) i 2016 på baggrund af officielle registerdata, TAMU's elevregistre og dialog med TAMU om de metodiske valg, som tager afsæt i dybdegående kendskab til målgruppen og dens indsats.

En kvantitativ analyse som denne kan med fordel suppleres med kvalitative indsigter, fordi en del forhold med betydning for TAMU-effekter ikke måles i registrene, og fordi man herigennem vil blive klædt bedre på til at forstå, hvad der kan forklare TAMU's evne til at skabe resultater. Derfor har TAMU selv udarbejdet en kvalitativ analyse af en række cases af tidligere elever, som anvendes i rapporten til at underbygge og formidle effektanalysens resultater.

Formål og baggrund

Analysen tjener flere formål. *For det første* adresserer den et behov for at dokumentere, i hvilket omfang TAMU har effekter og for hvilke målgrupper. Herved bidrager analysen til at kvalificere den konkrete relevans af en TAMU-uddannelse, samt hvornår og for hvem et forløb hos TAMU er det oplagte valg for samfundet.

For det andet bidrager analysen med indsigter, der kan indgå i videreudviklingen af TAMU's indsats med henblik på at skabe de bedst mulige resultater. Hvor langt skal et TAMU-forløb være for at skabe effekter? Og hvilke faktorer har betydning for effekten af TAMU?

Herved kan analysen angiveligt også bidrage med input til udvikling af sammenlignelige indsatser. Især hvis dens kvantitative resultater fortolkes sammen med kvalitativ forståelse for indsatsernes indhold og målgruppernes udfordringer.

For det tredje indskriver analysen sig i en bredere, aktuel debat om relevansen og betydningen af forberedende uddannelser for unge på kanten af arbejdsmarkedet. Man ved fra forskellige evidensstudier, at unge med bestemte baggrundskarakteristika har høj risiko for at ende i langtidsledighed. Og for disse unge er en af positionerne i debatten, at uddannelse ikke spiller en afgørende rolle for, at de bidder sig fast på arbejdsmarkedet. Derfor er det særligt interessant at belyse, om uddannelser som TAMU skaber varige jobeffekter og langsigtede gevinster.

1

KORT OM ANALYSENS METODE
INTRODUKTION

Ⓐ Effektanalyse via sammenligning af TAMU-elever med kontrol-gruppe

Analysen afdækker, i hvilket omfang TAMU's elever kommer i job eller uddannelse i forhold til en sammenlignelig målgruppe. En såkaldt kontrolgruppe, der ikke har fået et TAMU-forløb. Jobeffekten analyseres ift. TAMU-elevernes beskæftigelsesgrad – dvs. deres tilbøjelighed til at komme i ordinær beskæftigelse. Uddannelseseffekten afdækkes bl.a. af elevernes deltagelse i SU-berettigede uddannelser.

Effekterne opgøres først og fremmest for alle TAMU-elever under ét. Men derudover analyseres effekterne fordelt på TAMU's forskellige uddannelsesniveauer for at identificere, i hvilket omfang længden af TAMU-uddannelsen har betydning. Endvidere analyseres effekterne for hvert af TAMU's uddannelsescentre, der er placeret geografisk forskelligt og derfor har forskellig elevsammensætning og forskellige lokale arbejdsmarkedsstrukturer.

Der opereres med to kontrolgrupper. Dels sammenlignes effekterne for TAMU's elever med en gruppe af individer, som er bedst muligt sammenlignelige ift. kendte registerdata. Dels sammenlignes TAMU's elever med en indsnævret kontrolgruppe af sammenlignelige individer, der også har modtaget en forberedende uddannelse, der ligesom TAMU er relevant for målgruppen. Eksempelvis et produktionsskoleophold.

Effektanalysen er baseret på data fra TAMU's elevregistre, der er koblet med en lang række individuelle informationer fra forløbsdata i forskellige officielle registre. Datagrundlaget dækker perioden fra 2008 og frem til de nyeste mulige registerdata for at tage høje for finanskrisen, en række reformer samt databrud i centrale registre i 2008 og tidligere.

Ⓑ Vurdering af samfundsøkonomiske gevinster via fremskrivning

Det vurderes, i hvilket omfang de positive effekter, der identificeres, skaber økonomiske gevinster for samfundet.

Den samfundsøkonomiske vurdering er afgrænset til at fokusere på beskæftigelseseffekter. Dvs. gevinster af tidligere elevers bedre tilknytning til arbejdsmarkedet. Dels i form af besparede overførselsindkomster. Dels i form af øget ordinær indkomst for de tidligere elever.

De samfundsøkonomiske gevinster realiseres med en vis forsinkelse ift. TAMU-uddannelsen, ligesom gevinsterne vil være aftagende, fordi TAMU-effekten sidenhen må 'konkurrere' med andre efterfølgende indsatser og påvirkninger i elevernes livsbane. Derfor fremskrives en aftagende effekt af TAMU dels ved at modellere en aftagende effekt og dels via en fremskrivning af elevernes livsbaneforløb, baseret på demografiske fremskrivninger fra Danmarks Statistik.

Vurderingen af gevinster baserer sig på en beregning af de direkte besparede overførsler og øgede ordinære indkomster. Derimod inddrages afledte effekter ikke i form af fx øget beskæftigelse som følge af øget forbrug, genereret af TAMU-effekten. Dermed er den samfundsøkonomiske vurdering af TAMU's gevinster konservativ.

Ⓒ Deskriptive analyser af TAMU's elevsammensætning

For at dokumentere, at TAMU stabilt henover årene optager en meget udsat målgruppe, gennemgøres deskriptivt statistiske analyser af elevsammensætningen gennem en 10 års-periode for en lang række baggrundsforhold, som måles i de officielle registre.

1

TAMU HAR EN KLAR JOBEFFEKT FOR ELEVER, DER GENNEMFØRER HELE UDDANNELSEN

SAMMENFATNING

Der er en klar **beskæftigelseseffekt** af TAMU for elever, der gennemfører hele uddannelsen. Således har denne gruppe af TAMU-elever en højere beskæftigelse end en sammenlignelig kontrolgruppe af udsatte unge, der ikke har gået på TAMU. Og effekten er der gennem hele den periode, vi følger dem. Konkret ender TAMU-elever med en beskæftigelsesgrad på ca. 35 pct. efter knap seks år, mens tallet er ca. 25 pct. for kontrolgruppen. Dvs. ca. 30 pct. lavere.

Fremskrives effekten, kan man se, at TAMU har effekt frem til godt otte år fra, eleverne starter på uddannelse. Og det giver samfundsøkonomiske gevinster. Hvis man alene ser på beskæftigelse, er der en nettogevinst på ca. 0,4 årsværks ekstra beskæftigelse pr. elev hen over perioden. Det svarer til en øget produktion for den enkelte elev på ca. DKK 190.000 målt i ekstra indkomst. Samtidig er der besparede forsørgelsesudgifter for DKK 60.000 pr. elev. Altså tilsammen DKK 250.000. Og for de ca. 2.400 berørte TAMU-elever svarer det til godt DKK 600 mio.

Den klare gevinst udgør en forsigtig vurdering, idet den udelukkende fokuserer på den direkte effekt på beskæftigelse. Den inkluderer altså ikke afledte effekter i form af øget forbrug og besparelser på bl.a. driftsudgifter til beskæftigelsesindsatser, sociale foranstaltninger og sundhedsindsatser for målgruppen.

Men der er enten ingen klar effekt eller en ringere effekt af TAMU for elever, der ikke gennemfører hele uddannelsen og dermed afgår fra uddannelsesniveau 2, 3 eller 4. Det skaber et kvalificeret afsæt for overvejelser om, hvorvidt det er muligt at skabe målbare jobeffekter for så korte forløb.

Endvidere er der variation i TAMU's jobeffekt på tværs af uddannelsescentre.

*10/35 ~29 pct.

For at skabe et endnu mere relevant sammenligningsgrundlag opererer effektanalysen også med en kontrolgruppe, der er indsnævret til udelukkende at omfatte unge, der har modtaget forberedende uddannelse som fx produktionsskoleophold. Denne indsnævrede effektanalyse har i øvrigt den fordel, at den også bidrager til at skabe et billede af, i hvilket omfang TAMU skaber effekter ift. udsatte unge, der går på uddannelser, der i grove termer er sammenlignelige med TAMU.

Når analysen således udelukkende omfatter unge, der har modtaget forberedende uddannelse, har TAMU positiv jobeffekt samlet set for alle uddannelsesniveauer.

For så vidt angår TAMU's **uddannelseseffekt** er der ikke noget entydigt billede. Herunder er der ikke nogen væsentlige positive effekter. Det er svært at komme med en kvalificeret forklaring. Men muligvis er der reelle forskelle – store eller små – i uddannelsescentrenes måde at drive TAMU-uddannelser, hvilket genererer forskelle i deres evne til at skabe uddannelseseffekter. Der er i hvert fald grundlag for en datadrevet dialog om forskellene.

Effektanalysernes tilbyder dels en veldokumenteret kvalificering af debatten om relevansen af en uddannelse som TAMU – og evt. andre sammenlignelige uddannelser.

Men effektanalyserne giver samtidig grundlag og anledning til interne overvejelser om, hvorvidt TAMU's forskellige uddannelsesniveauer og forskellige uddannelsescentre kan optimeres og herigennem yde en øget beskæftigelses- eller uddannelseseffekt.

For at bidrage til interne, datadrevne overvejelser er der som led i projektet også lavet nogle statistiske modeller, der dokumenterer, hvilke baggrundskarakteristika – eller risikofaktorer om man vil – som stadig har stor betydning for inklusion på arbejdsmarkedet og uddannelsesniveau, selvom man som udsat ung går på TAMU. Dvs. risikofaktorer, som TAMU ikke formår at 'neutralisere', og som derfor fortsat har selvstændig effekt. Det drejer sig eksempelvis om kriminalitet (ubetinget dom), sociale foranstaltninger, anbringelser, psykiske diagnoser (herunder ifm. stofmisbrug), flytninger etc.

2 EFFEKTANALYSE

BESKRIVELSE AF INDSATS OG MÅLING AF DENS EFFEKT

EFFEKTANALYSE – AFGRÆNSNING

Læsevejledning til kapitlet

Der indledes med en afgrænsning af effektanalysen. Hvordan måles effekterne? Hvilken periode måles der på – og for hvilke uddannelsesniveauer? Hvem er TAMU's elever?

Herefter præsenteres resultaterne i følgende rækkefølge:

De mest centrale resultater for et bredere publikum

- Effekter for TAMU-elever, der gennemfører hele uddannelsen
- Effekter for TAMU-elever, der gennemfører hele uddannelsen, sammenlignet med unge, der har deltaget i forberedende uddannelse.

Resultater, der primært er af intern interesse for TAMU

- Effekter samlet set for såvel elever, der gennemfører, som elever, der ikke gennemfører uddannelsen
- Komparativ analyse af effekter på tværs af uddannelsesniveauer
- Effekter for hvert enkelt uddannelsesniveau
- Effekter ift. unge med en forberedende uddannelse som fx produktionsskole.

Måling af effekter

Målet for TAMU er at udvikle elevernes arbejdsmæssige- og sociale kompetencer som forudsætning for, at de kan få en fast, ordinær arbejdsmarkedstilknytning eller være i stand til at gennemføre videre uddannelse. Det **overordnede formål** med effektanalysen er derfor at belyse, om TAMU-uddannelsen har betydning for, om eleverne kommer i arbejde eller anden uddannelse.

Effekten måles som forskellen mellem TAMU-elever og en statistisk konstrueret kontrolgruppe, der er sammenlignelig på alle målbare karakteristika, udover at de ikke har gået på TAMU.

Der rapporteres to effektmål. Det drejer sig om:

Beskæftigelsesgraden måles i antal ugers beskæftigelse. Det er et af de mest anerkendte effektmål inden for beskæftigelsesområdet. Det skyldes, at målet beskriver overgangen til beskæftigelse over tid samtidig med, at målet kontrollerer for, at personen er tilknyttet en branche og ikke af andre årsager er angivet som selvforsørgende. Elever, der har afsluttet forløbet i 2004, bliver mulige at følge 10 år frem. Derimod er det muligt at følge en elev et år frem, hvis eleven har afsluttet i 2014.

Uddannelse måles på en sammenlignelig måde og baserer sig derfor på en måling af antal uger på en SU-berettiget, ordinær uddannelse.

Fordi man for såvel beskæftigelse som for uddannelse ikke vil kunne følge alle elever i lige mange år, falder antallet af observationer over tid.

TAMU-ELEVER 2009-2014. FOKUS PÅ DE, SOM GENNEMFØRER HELE UDDANNELSEN

EFFEKTANALYSE – AFGRÆNSNING

Effektanalysen baserer sig på **alle elever, der har været indskrevet på et af de seks TAMU-Centre i 2009-2014**. Således er perioden ikke berørt af de kraftigste udviklinger i økonomien som følge af finanskrisen. Endvidere undgår perioden nogle væsentlige databrud i 2008.

Af figuren nedenfor fremgår **TAMU's fem uddannelsesniveauer**. Det første består af en indslusnings- og kompetenceafklaringsperiode. Her sker et stort frafald. Det skyldes bl.a., at nogle elever senere viser sig at være enten for stærke eller for behandlingskrævende til at indgå i TAMU's tilbud. Da denne gruppe ikke reelt er startet på et TAMU-forløb, indgår den ikke i analysen. Således omfatter analysen uddannelsesniveau 2-5. Men **rapporten fokuserer på uddannelsesniveau 5 – dvs. elever, der gennemfører hele uddannelsen**. Motivationen herfor er, at et helt centralt element i uddannelsen er *social læring*. En udvikling som tager tid, og som ofte kræver gennemførelse af hele uddannelsen for at skabe forandring og en øget arbejdsmarkedsparathed for den enkelt elev. Selvom fokus er på det højeste niveau, så rapporteres resultater for alle uddannelsesniveauer gennem rapporten. I figurerne refereres til "trin 2-5" af pladsmæssige hensyn.

TAMU's uddannelsesniveauer

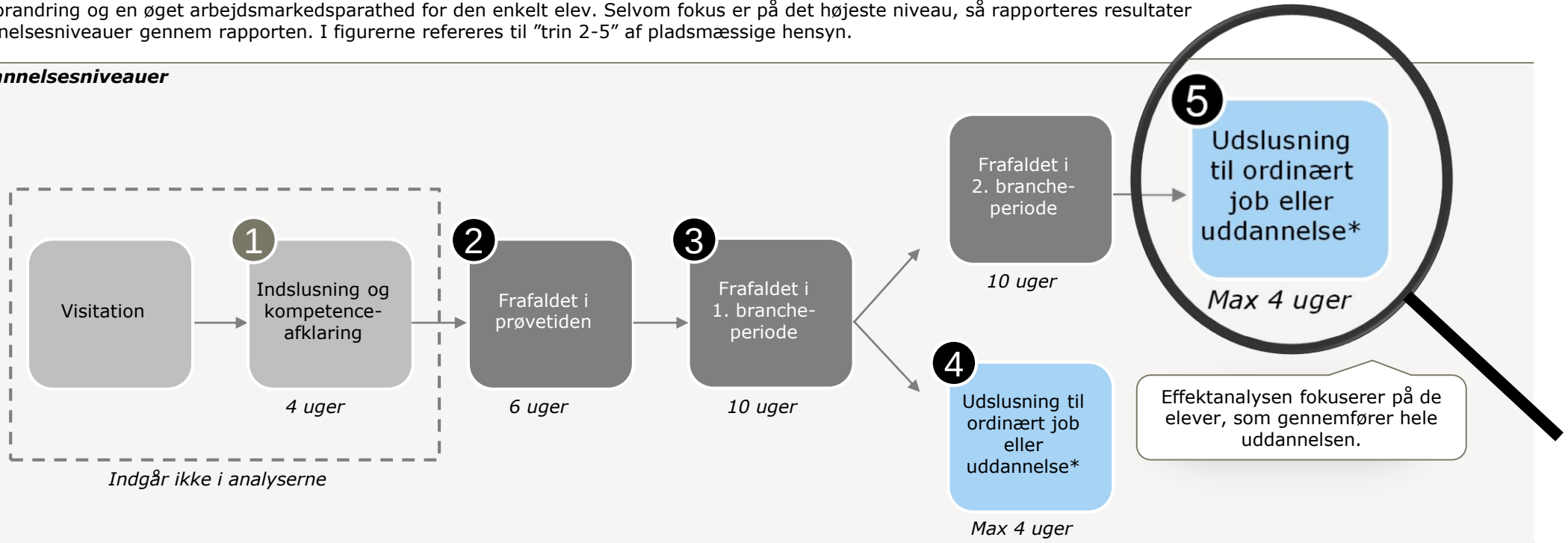

Kilde: TAMU
**Gennemført brancheperioden og afsluttet med branchebevis.*

SÅDAN SER TAMU'S ELEVER UD, SOM VI MÅLER EFFEKT PÅ

EFFEKTANALYSE – AFGRÆNSNING

Mænd

Omkring 8 ud af 10 af de elever, der starter på TAMU, er mænd. Dette har været tendensen fra 2004-2014.

Alder

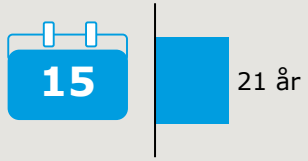

Eleverne er i gennemsnit 21 år[1], når de stater på TAMU.

Indvandre eller efterkommer

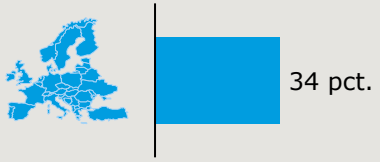

34 pct. af TAMU's elever er indvandrere eller efterkommere, når de starter på TAMU.

Hashmisbrug

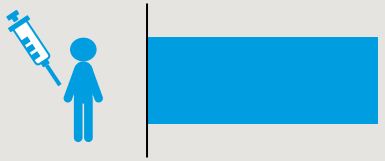

Over halvdelen af de elever, der starter på TAMU, har haft et hashmisbrug.

Sigtet

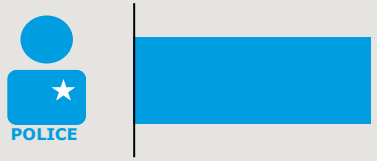

Næsten 6 ud af 10 af TAMU's elever har fået en kriminel sigtelse 4 år inden, de starter på TAMU.[2]

Afsluttet folkeskolen

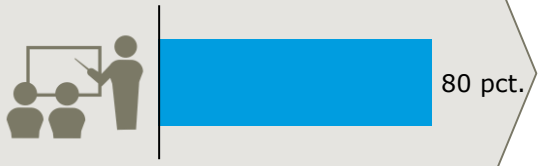

8 ud af 10 af eleverne, der starter på TAMU, har afsluttet 9. eller 10. klasse.

Tidligere anbragt

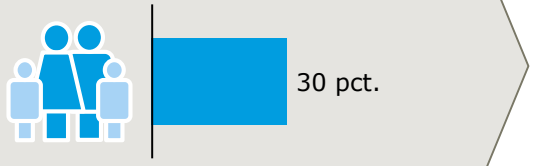

3 ud af 10 af TAMU-eleverne har tidligere været anbragt.

Psykisk diagnose

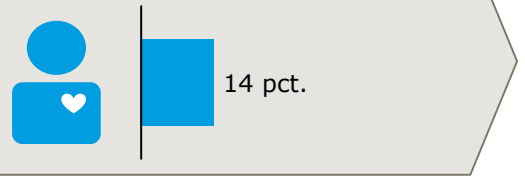

14 pct. af eleverne har fået stillet en psykisk diagnose 4 år inden, de starter på TAMU.

Note: Antallet af elever, der ligger til grund for målgruppeanalysen n=3465. Tallene er baseret på alle elever, der har påbegyndt et TAMU-forløb i perioden 2004-2014.
1: Alder er opgjort som elevens alder per 1. januar det år, hvor eleven er startet på TAMU.
2: Sigtelser dækker alle sigelser efter straffelov eller særlov, dvs. ekskl. færdselslov.

2

MARKANT POSITIV BESKÆFTIGELSESEFFEKT I HELE PERIODEN

EFFEKTANALYSE – ELEVER, DER GENNEMFØRER HELE UDDANNELSEN

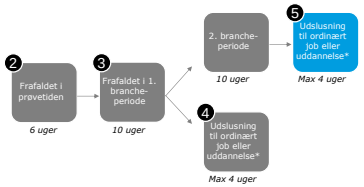

Andel i beskæftigelse – signifikant positiv effekt hele vejen

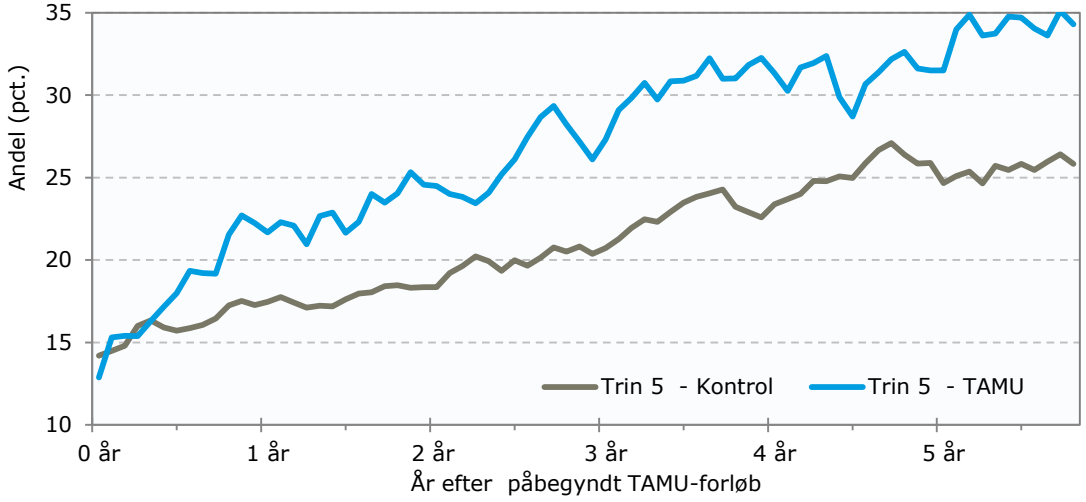

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=2.413, kontrolgruppe=7.155, år 1: indsatsgruppe=2.399, kontrolgruppe=7.087, år 2: indsatsgruppe=1.984, kontrolgruppe=5.790, år 3: indsatsgruppe=1.589, kontrolgruppe=4.597, år 4: indsatsgruppe=1.213, kontrolgruppe=3.529, år 5: indsatsgruppe=803, kontrolgruppe=2.368.

For TAMU-elever, der gennemgår det samlede forløb – dvs. brancheperiode 2 og en efterfølgende udslusning – er der en signifikant positiv beskæftigelses-effekt hele vejen fra ca. 1 år efter påbegyndt TAMU-forløb og lige så længe, man kan følge eleverne i datagrundlaget. Substantielt er fortolkningen af resultaterne dermed, at TAMU har en væsentlig og helt entydig effekt for elever, der modtager fulde TAMU-forløb. Derfor kan man formentlig også konkludere, at der er behov for et forløb af en vis varighed for, at man kan skabe en beskæftigelseseffekt.

Andel i uddannelse – hverken positiv eller negativ effekt

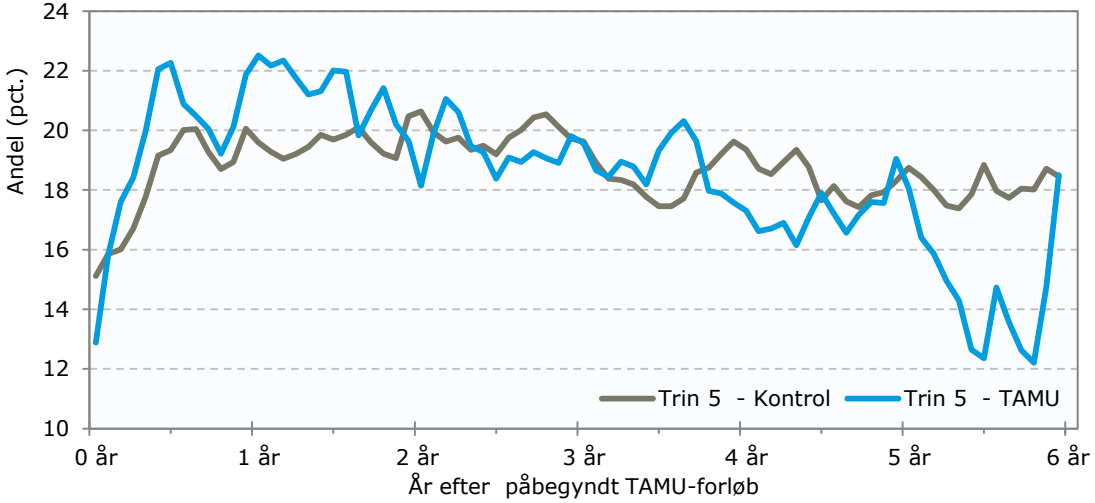

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=2.413, kontrolgruppe=7.155, år 1: indsatsgruppe=2.399, kontrolgruppe=7.087, år 2: indsatsgruppe=1.984, kontrolgruppe=5.790, år 3: indsatsgruppe=1.589, kontrolgruppe=4.597, år 4: indsatsgruppe=1.213, kontrolgruppe=3.529, år 5: indsatsgruppe=803, kontrolgruppe=2.368.

Der kan hverken identificeres positiv eller negativ uddannelseseffekt for de elever, der gennemfører det samlede TAMU-forløb. Imidlertid skal man også huske, at den klare positive beskæftigelseseffekt potentielt kan være udtryk for, at eleverne bevidst vælger job og selvbestemmelse frem for at vende tilbage til hverdagen på en uddannelse.

Effekterne på denne side er de mest relevante i analysen. Det skyldes, at de vedrører de TAMU-elever, der gennemfører uddannelsen og dermed modtager den samlede indsats.

MARKANT POSITIV BESKÆFTIGELSESEFFEKT I HELE PERIODEN

EFFEKTANALYSE – UNGE MED FORBEREDENDE UDDANNELSE, NIVEAU 5

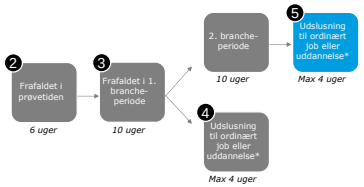

Andel i beskæftigelse

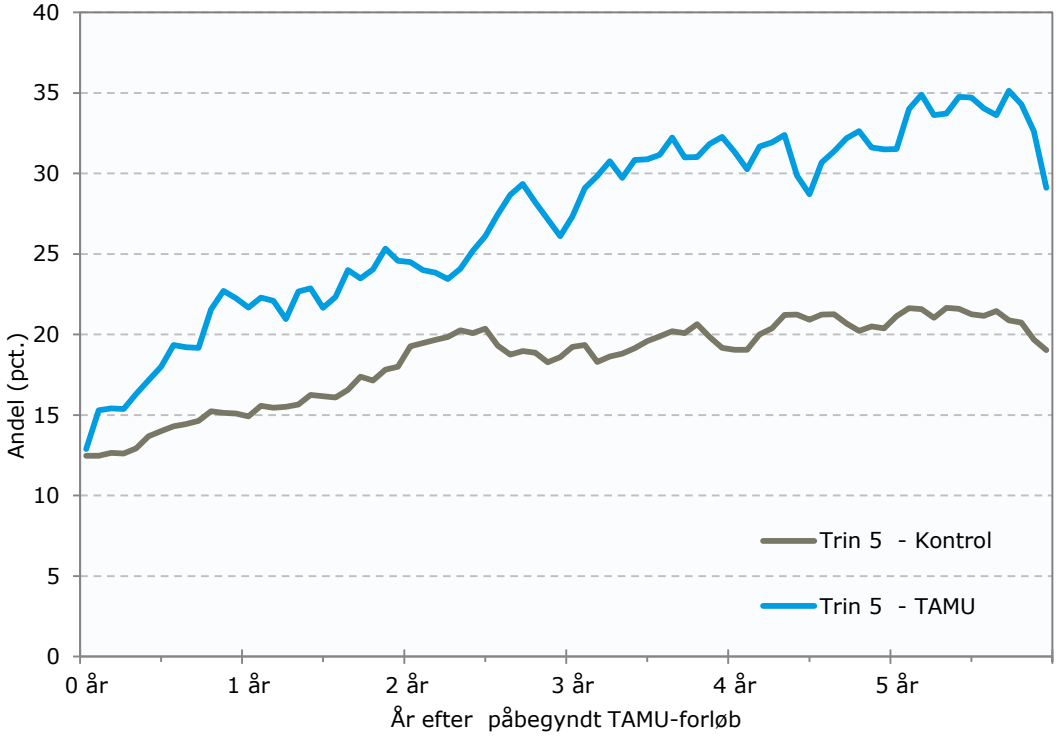

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=2.413, kontrolgruppe=7.156, år 1: indsatsgruppe=2.399, kontrolgruppe=7.126, år 2: indsatsgruppe=1.984, kontrolgruppe=5.857, år 3: indsatsgruppe=1589, kontrolgruppe=4.651, år 4: indsatsgruppe=1.213, kontrolgruppe=3.570, år 5: indsatsgruppe=803, kontrolgruppe=2.366.

Effekterne på denne side sammenligner TAMU-elever, der gennemfører hele uddannelsen, med sammenlignelige unge, som har deltaget i forberedende uddannelse. Eksempelvis produktionsskole.

Når kontrolgruppen indkredses til at inkludere unge, der har deltaget i forberedende uddannelse, ses det samme mønster som for den bredere kontrolgruppe. Nemlig markant positiv effekt på beskæftigelsesgraden gennem hele den analyserede periode.

Her analyserer vi effekterne for *alle* TAMU-elever samlet set. Såvel de, som gennemfører uddannelsen, og de, som ikke gør.

HVERKEN POSITIV ELLER NEGATIV SAMLET EFFEKT

EFFEKTANALYSE – SAMLET FOR ALLE UDDANNELSESNIVEAUER OG TAMU-CENTRE

Andel i beskæftigelse – hverken positiv eller negativ effekt

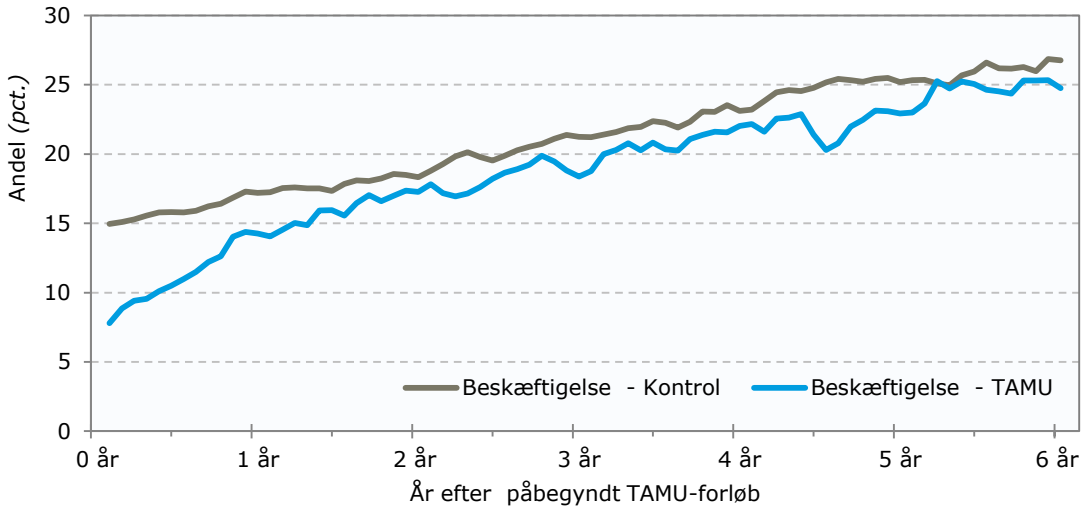

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=1.686, kontrolgruppe=5.028, år 1: indsatsgruppe=1.677, kontrolgruppe=5003, år 2: indsatsgruppe=1.425, kontrolgruppe=4.258, år 3: indsatsgruppe=1.135, kontrolgruppe=3.376, år 4: indsatsgruppe=857, kontrolgruppe=2.556, år 5: indsatsgruppe=578, kontrolgruppe=1.716.

Når man analyserer alle TAMU's uddannelsesniveauer og uddannelsescentre under ét, kan man ikke identificere en positiv effekt på beskæftigelsesgraden. Omvendt kan man heller ikke identificere en negativ effekt. Det skyldes, at kurverne for hhv. TAMU-elever og kontrolgruppe stort set ligger oveni hinanden for størstedelen af den referenceperiode, hvor eleverne kan følges. Fraværet af effekt for alle niveauer og centre skal bl.a. ses i sammenhæng med, at der er negativ eller ingen effekt for de laveste niveauer, som ikke har gennemført uddannelsen. Det fremgår af senere slides.

Andel i uddannelse – hverken positiv eller negativ effekt

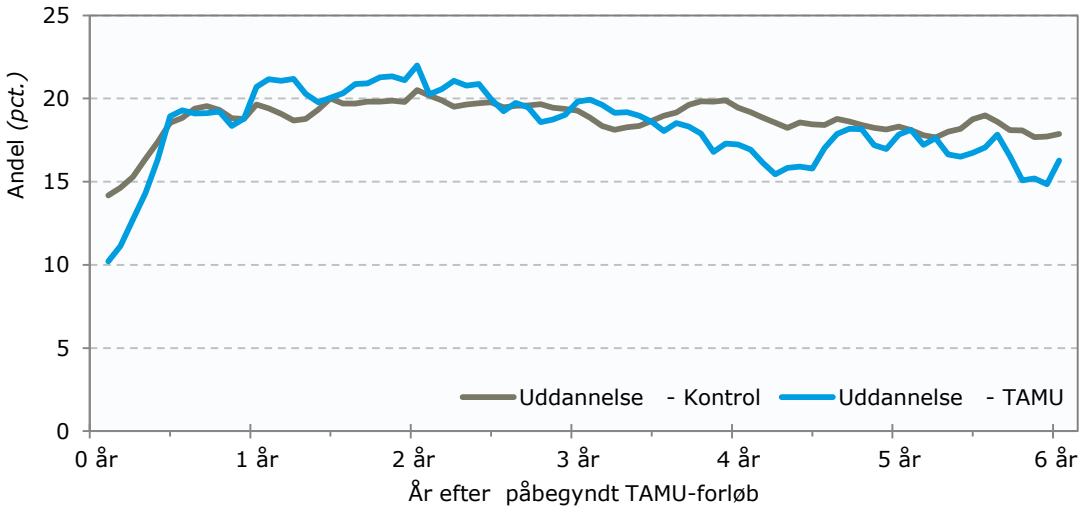

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=1.686, kontrolgruppe=5.028, år 1: indsatsgruppe=1.677, kontrolgruppe=5.003, år 2: indsatsgruppe=1.425, kontrolgruppe=4.258, år 3: indsatsgruppe=1.135, kontrolgruppe=3.376, år 4: indsatsgruppe=857, kontrolgruppe=2.556, år 5: indsatsgruppe=578, kontrolgruppe=1.716.

I den samlede analyse af TAMU's uddannelseseffekt kan man hverken identificere positiv eller negativ effekt af TAMU, idet kurverne for TAMU's elever og for kontrolgruppen ikke er signifikant forskellige fra hinanden.

De to kurver falder svagt løbende fra et niveau omkring 20 pct. i uddannelse, hviket formentlig kan forklares med, at målgruppen har en lav uddannelses-tilbøjelighed sammenlignet med befolkningen som helhed og endvidere har en aftagende tilbøjelighed til at deltage i uddannelse, som årene går.

EFFEKTEN AF TAMU FORDELT PÅ HØJEST FULDFØRTE UDDANNELSESNIVEAU

EFFEKTANALYSE

Anden del af effektanalysen består i at måle afgangen til beskæftigelse og uddannelse for hvert af **TAMU's uddannelsesniveauer 2-5**, som fremgår af figuren til højre.

Forskelle i kvalifikationer blandt elever på forskellige uddannelses-niveauer
Økonomisk teori på både beskæftigelse- og uddannelsesområdet viser, at øget human kapital i form af uddannelse og opkvalificering øger lediges mulighed for at få et arbejde (se fx Borjas J. George, Labor Economics, 2013, Mc Graw Hill). Man kan derfor forestille sig, at effekten af TAMU varierer alt afhængig af, om man har færdiggjort uddannelsesniveau 2 eller om man har færdiggjort 2. brancheperiode og er blevet udsluset til job eller uddannelse (uddannelsesniveau 5).

På baggrund af ovenstående hypotese, foretages en effektanalyse for elevernes højest fuldførte TAMU-uddannelsesniveau for at undersøge, om forskelle i uddannelsesniveau har en betydning for elevernes afgang til beskæftigelse og ordinær uddannelse.

Oversigt over TAMU's uddannelsesniveau 2-5

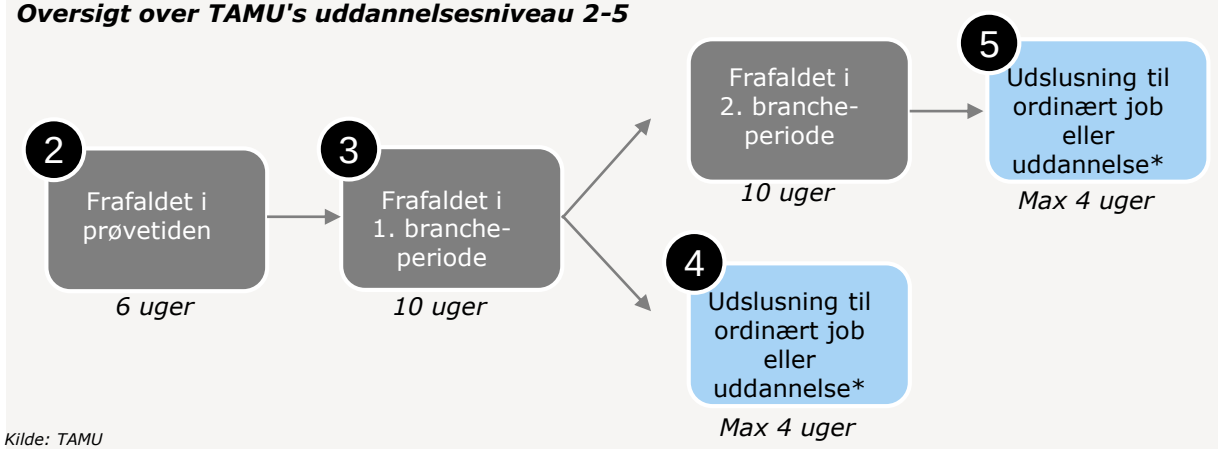

Kilde: TAMU
** Gennemført brancheperioden og afsluttet med branchebevis*

Antal elever fordelt på højeste fuldførte uddannelsesniveau, 2009-2014

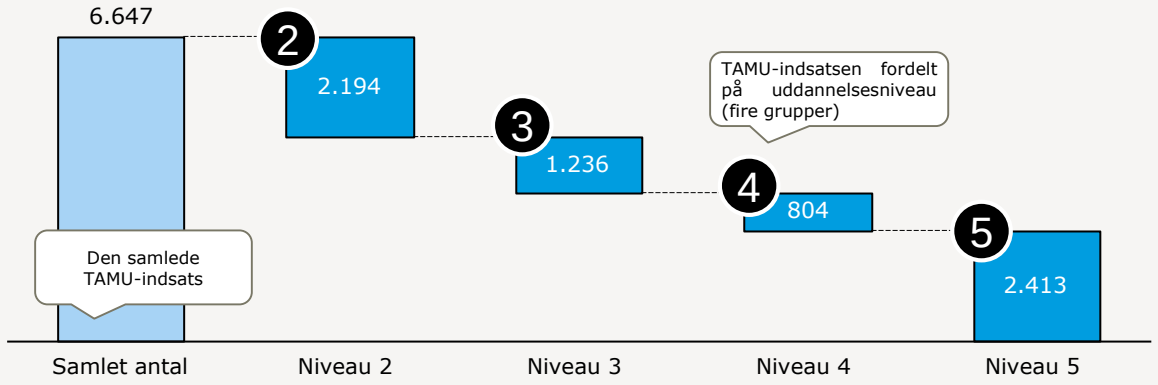

KOMPARATIV ANALYSE PÅ TVÆRS AF UDDANNELSESNIVEAU

EFFEKTANALYSE

Af nedenstående figurer fremgår de gennemsnitlige beskæftigelses- og uddannelseseffekter for uddannelsesniveau 2-5. Uddannelsesniveau 2-4 foldes ud på de efterfølgende slides, men denne oversigt kan med fordel bruges til en komparativ analyse af effekterne af de enkelte uddannelsesniveauer. Overordnet set fremgår det af oversigten, at uddannelsesniveau 2-4 i gennemsnit ikke har nogen beskæftigelseseffekt over tid. Derimod fremgår, at TAMU bringer flere elever i beskæftigelse end kontrolgruppen, hvis eleverne har gennemført uddannelsesniveau 5. Dvs. har gennemført hele uddannelsen.

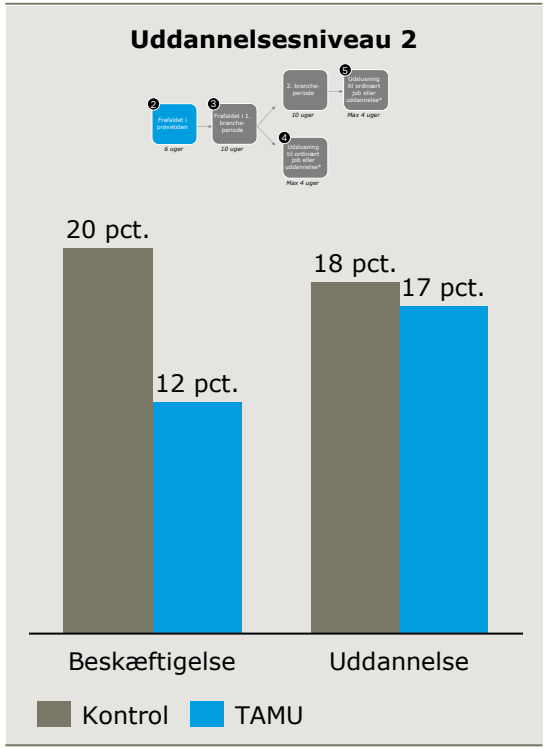

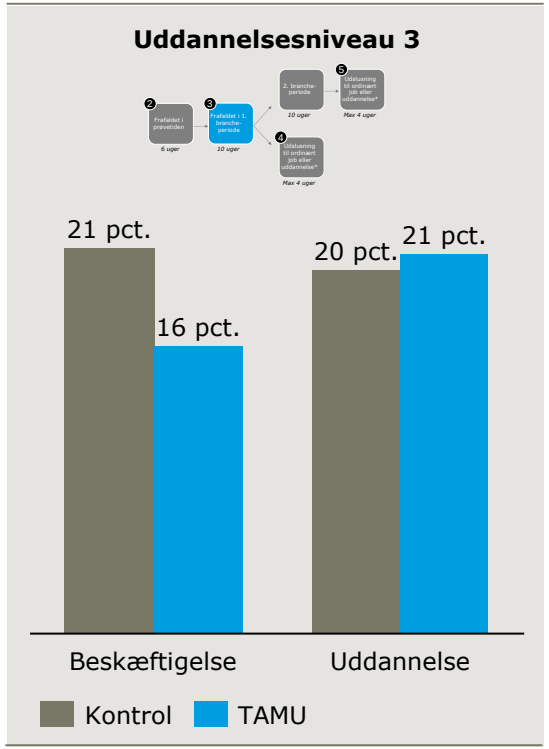

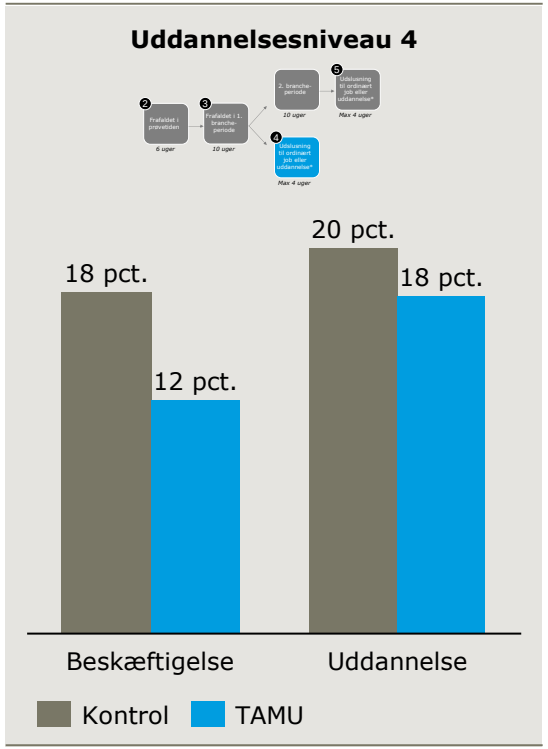

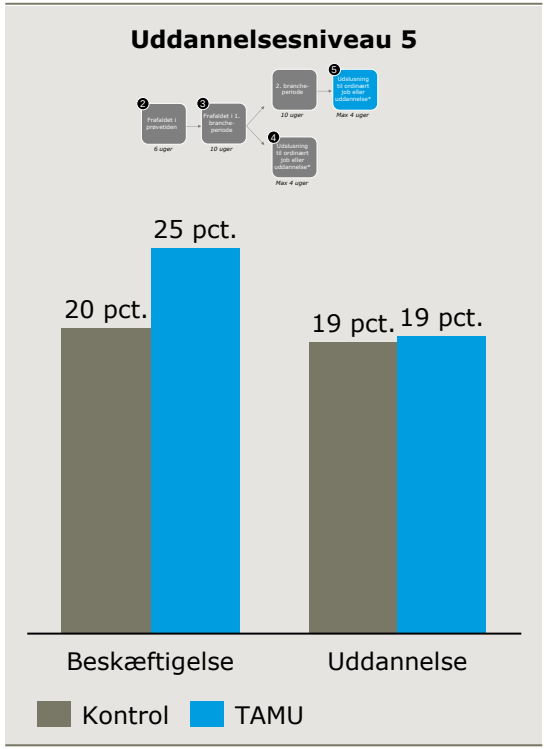

2

RINGERE BESKÆFTIGELSESEFFEKTER OG INGEN UDDANNELSESEFFEKTER

EFFEKTANALYSE – UDDANNELSESNIVEAU 2 (PRØVETID, 6 UGER)

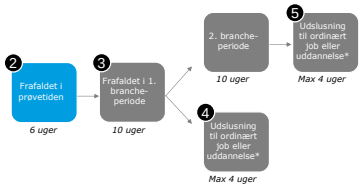

Andel i beskæftigelse – ringere effekter for TAMU

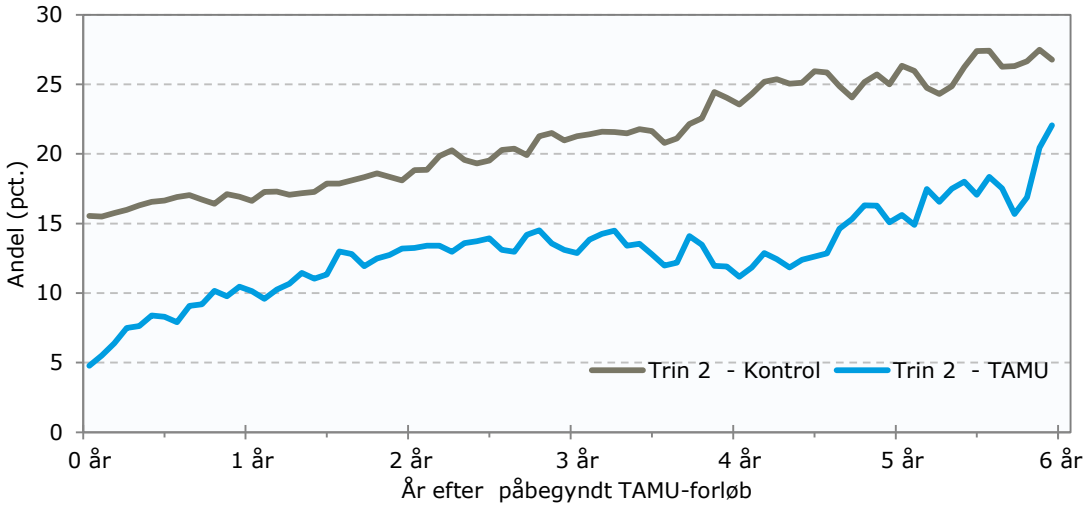

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=2.194, kontrolgruppe=6.519 år 1: indsatsgruppe=2.181, kontrolgruppe=6.517, år 2: indsatsgruppe=1.888, kontrolgruppe=5.682, år 3: indsatsgruppe=1.498, kontrolgruppe=4.503, år 4: indsatsgruppe=1.128, kontrolgruppe=3.417, år 5: indsatsgruppe=762, kontrolgruppe=2.271.

Når man udelukkende analyserer uddannelsesniveau 2, er der i hele perioden en konstant negativ beskæftigelseseffekt for TAMU. Det skyldes formentlig for det første, at de elever, der kun når til niveau 2 – dvs. frafalder i prøvetiden – er en meget udsat målgruppe, der formentlig ikke kan matches med tilsvarende udsatte unge i kontrolgruppen, fordi udsatheden ikke kan måles i de anvendte registre. For det andet kan den lavere effekt skyldes, at eleverne på dette niveau har fået en meget begrænset og kort indsats fra TAMU.

Andel i uddannelse – hverken positive eller negative effekter

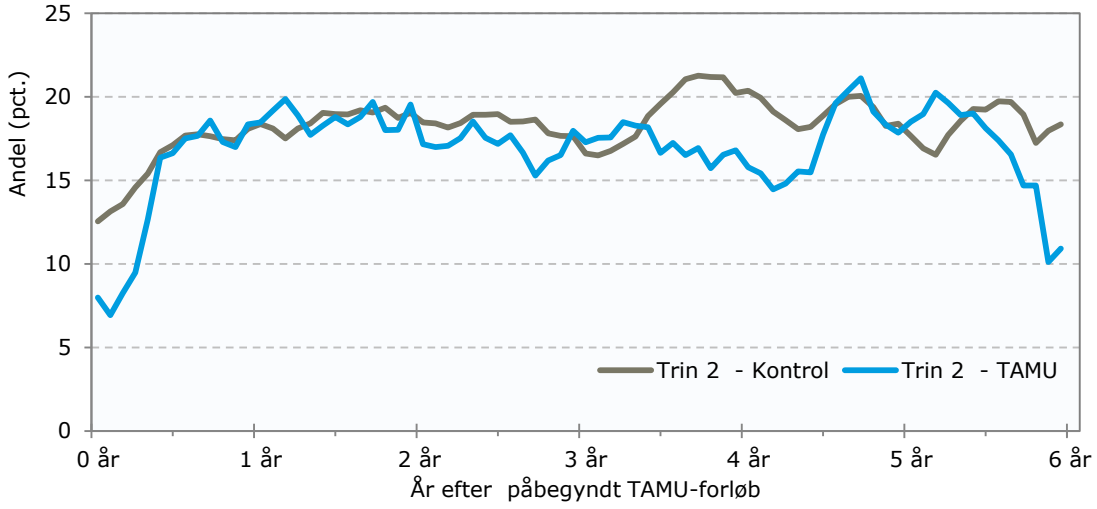

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=2.194, kontrolgruppe=6.519 år 1: indsatsgruppe=2.181, kontrolgruppe=6.517, år 2: indsatsgruppe=1.888, kontrolgruppe=5.682, år 3: indsatsgruppe=1.498, kontrolgruppe=4.503, år 4: indsatsgruppe=1.128, kontrolgruppe=3.417, år 5: indsatsgruppe=762, kontrolgruppe=2.271.

For uddannelsesniveau 2 er der stort set ingen signifikant forskel på effekten for TAMU og kontrolgruppen, idet de to kurver følges ad i det meste af perioden. Dog er der en begrænset periode fra omkring 3,5 år efter påbegyndt TAMU-forløb, hvor kontrolgruppen har en højere uddannelsestilbøjelighed.

NEGATIVE BESKÆFTIGELSESEFFEKTER, SOM DOG AFTAGER

EFFEKTANALYSE – UDDANNELSESNIVEAU 3 (1. BRANCHE, 10 UGER)

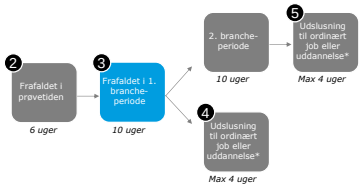

Andel i beskæftigelse – ringere effekter, som dog aftager

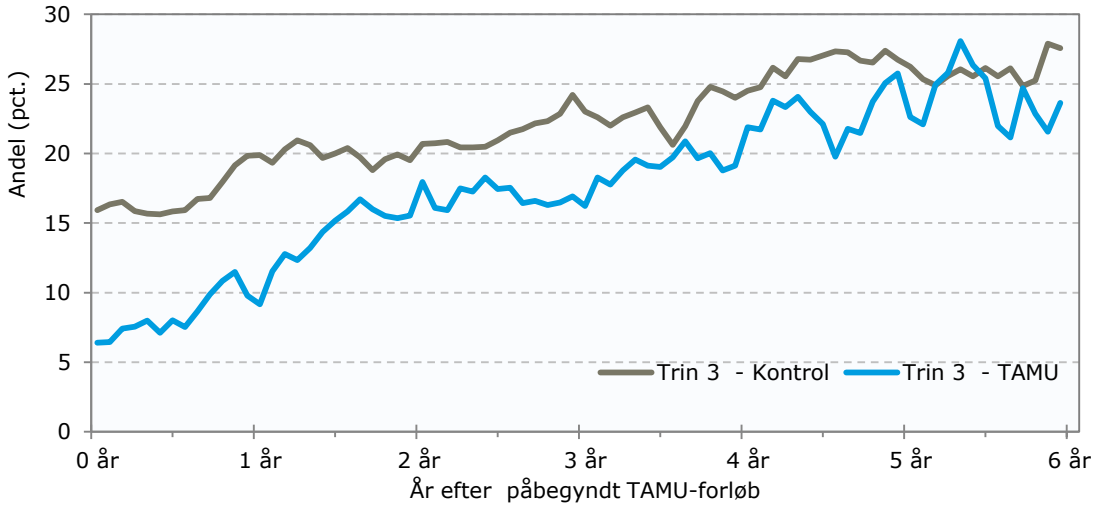

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=1.236, kontrolgruppe=3.762, år 1: indsatsgruppe=1.233, kontrolgruppe=3.744, år 2: indsatsgruppe=1.075, kontrolgruppe=3.300, år 3: indsatsgruppe=844, kontrolgruppe=2.578, år 4: indsatsgruppe=612, kontrolgruppe=1.841, år 5: indsatsgruppe=429, kontrolgruppe=1.262.

For uddannelsesniveau 3 opnår TAMU-elever ringere beskæftigelsesgrad, omend denne negative effekt aftager gennem perioden og ender på samme niveau som kontrolgruppen ca. fem år efter påbegyndt TAMU-forløb. Forklaringen i den ringere effekt for TAMU-elever på uddannelsesniveau 3 svarer formentlig til forklaringen ift. niveau 2. Nemlig, at denne målgruppe er mere udsat end kontrolgruppen, fordi en række karakteristika ikke indfanges af de kvantitative registre. Endvidere fordi der er tale om en mindre 'dosis' af TAMU-indsatsen end eksempelvis niveau 5, der skaber klar positiv effekt. Men den negative effekt for niveau 3 aftager dog og er mindre end for niveau 2, hvilket kan skyldes, at niveau 3 trods alt får en længere indsats end niveau 2.

Andel i uddannelse – ikke entydigt billede

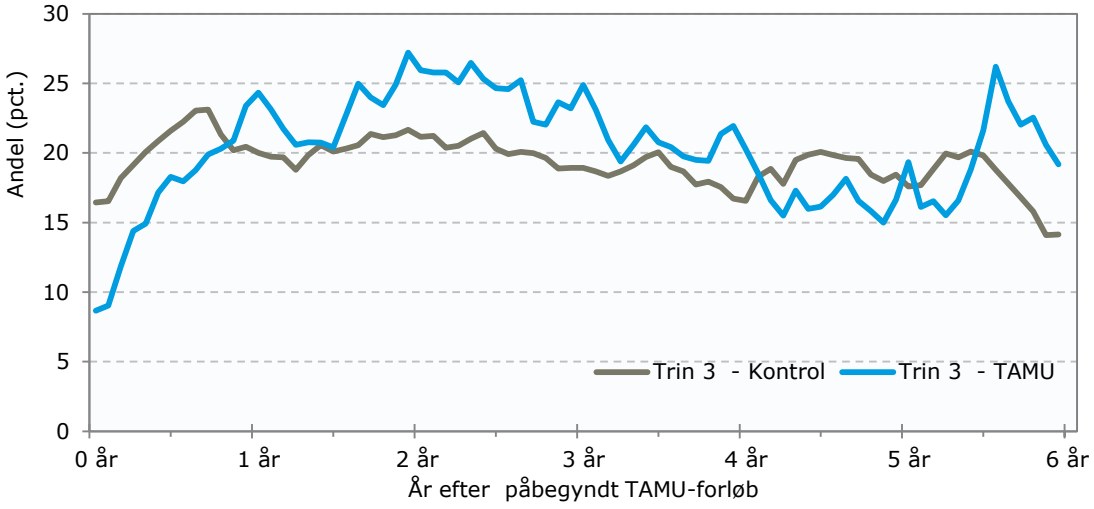

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=1.236, kontrolgruppe=3.762, år 1: indsatsgruppe=1.233, kontrolgruppe=3.744, år 2: indsatsgruppe=1.075, kontrolgruppe=3.300, år 3: indsatsgruppe=844, kontrolgruppe=2.578, år 4: indsatsgruppe=612, kontrolgruppe=1.841, år 5: indsatsgruppe=429, kontrolgruppe=1.262.

Der er ikke noget entydigt billede af uddannelseseffekten af TAMU-indsatsen for niveau 3. Således er der i det første år fra påbegyndt TAMU-forløb tendens til negativ uddannelseseffekt, mens der i en periode fra omkring 1,5 år til 2,5 år synes at være en positiv effekt. Senere i forløbet følges kurverne ad, hvor man ikke kan identificere nogen signifikant positiv eller negativ effekt. En forklaring kan være, at niveau 3 har en positiv virkning på uddannelsestilbøjeligheden i de første år efter TAMU, men at virkningen forsvinder sidenhen. Dels fordi TAMU-elevernes uddannelsestilbøjelighed generelt falder med tiden. Dels fordi andre forhold sidenhen kan spille ind på uddannelsestilbøjeligheden.

2

NEGATIVE BESKÆFTIGELSESEFFEKTER, SOM DOG AFTAGER

EFFEKTANALYSE – UDDANNELSESNIVEAU 4 (UDSLUSNING, <4 UGER)

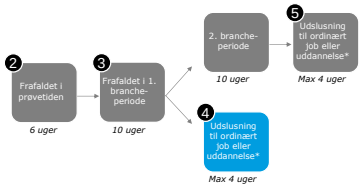

Andel i beskæftigelse – ringere effekter, som dog aftager

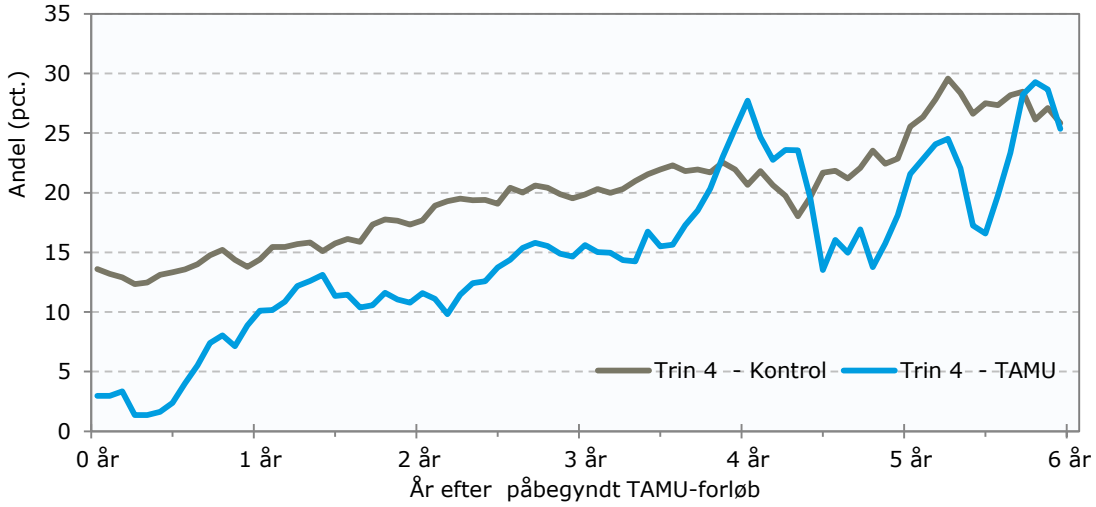

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=804, kontrolgruppe=2.389, år 1: indsatsgruppe=800, kontrolgruppe=2.379, år 2: indsatsgruppe=625, kontrolgruppe=1.980, år 3: indsatsgruppe=512, kontrolgruppe=1.547, år 4: indsatsgruppe=386, kontrolgruppe=1.166, år 5: indsatsgruppe=227, kontrolgruppe=685.

I forhold til beskæftigelseseffekterne minder konklusionen om niveau 4 meget om niveau 3. Nemlig, at der i de første år er en ringere effekt for TAMU end for kontrolgruppen – men at den ringere effekt gradvist forsvinder. En forklaring på nogenlunde samme mønster kan muligvis findes i, at udslusningen til job (niveau 4) ikke er en væsentlig længere indsats end gennemførelsen af 1. brancheperiode (niveau 3).

Andel i uddannelse – ikke entydigt billede

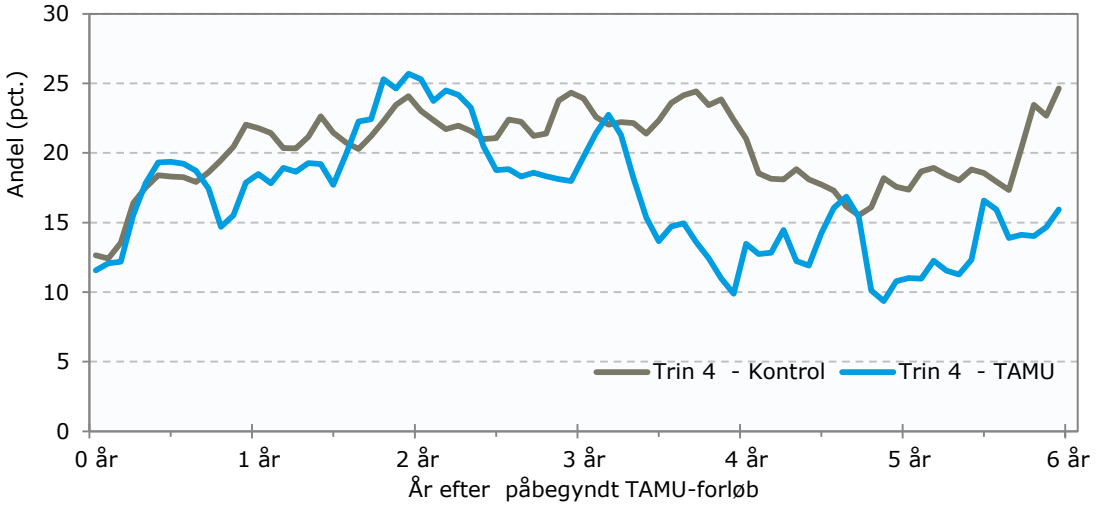

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=804, kontrolgruppe=2.389, år 1: indsatsgruppe=800, kontrolgruppe=2.379, år 2: indsatsgruppe=625, kontrolgruppe=1.980, år 3: indsatsgruppe=512, kontrolgruppe=1.547, år 4: indsatsgruppe=386, kontrolgruppe=1.166, år 5: indsatsgruppe=227, kontrolgruppe=685.

Tilsvarende niveau 3 er der ikke et entydigt billede af TAMU's uddannelseseffekt. Forklaringen kan igen være, at der ikke er så stor kvalitativ og kvantitativ forskel på indholdet af indsatsen mellem niveau 3 og 4.

2

INTRODUKTION

EFFEKTANALYSE – FOR UNGE, DER HAR DELTAGET I FORBEREDENDE UDDANNELSE

På de følgende sider rapporteres resultater om effekter af TAMU for de forskellige uddannelsesniveauer – men hvor kontrolgruppen er indsnævret til udelukkende at indeholde unge, der har deltaget i forberedende uddannelser som fx produktionsskole.

Herved skaber resultaterne et billede af, i hviket omfang TAMU-elever opnår højere eller lavere effekter end unge, der modtager sammenlignelige tilbud. Endvidere indsnævres kontrolgruppen til at være endnu mere sammenlignelig med TAMU-eleverne.

KOMPARATIV ANALYSE PÅ TVÆRS AF UDDANNELSESNIVEAU

EFFEKTANALYSE - FOR UNGE, DER HAR DELTAGET I FORBEREDENDE UDDANNELSE

Af nedenstående figurer fremgår de gennemsnitlige beskæftigelses- og uddannelseseffekter for de unge, der har deltaget i forberedende uddannelse fordelt på uddannelsesniveau 2-5. Hvert uddannelsesniveau foldes ud på de efterfølgende slides, men denne oversigt kan med fordel bruges til en komparativ analyse af effekterne af de enkelte uddannelsesniveauer. Overordnet set fremgår det af oversigten, at hvis TAMU-elever sammenlignes med andre unge, der har været indskrevet på en forberedende uddannelse, formår TAMU at bringe otte procentpoint flere elever i beskæftigelse, hvis eleverne har gennemført uddannelsesniveau 5.

Uddannelsesniveau 2

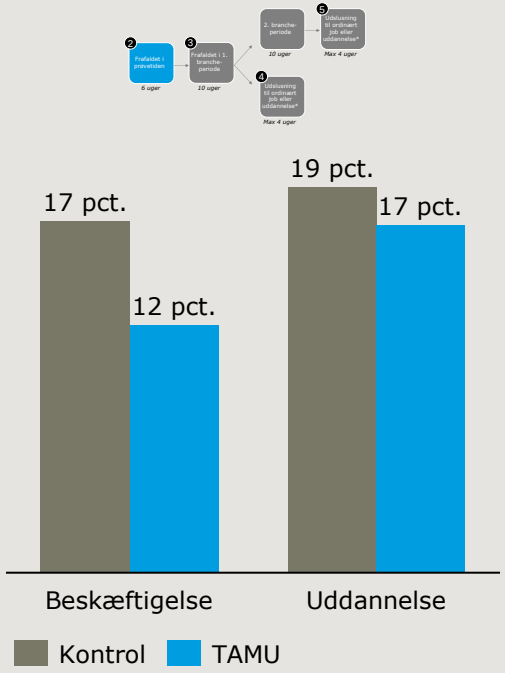

Uddannelsesniveau 3

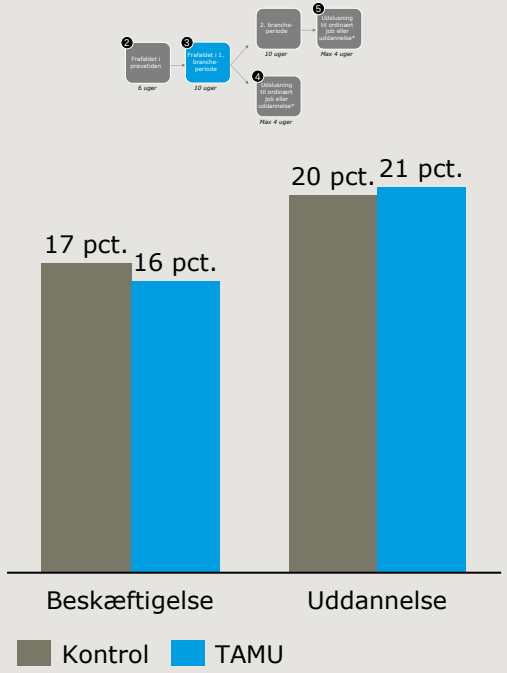

Uddannelsesniveau 4

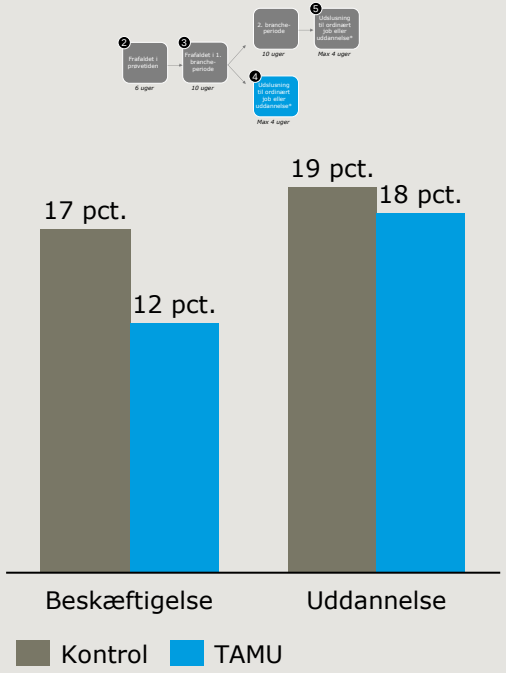

Uddannelsesniveau 5

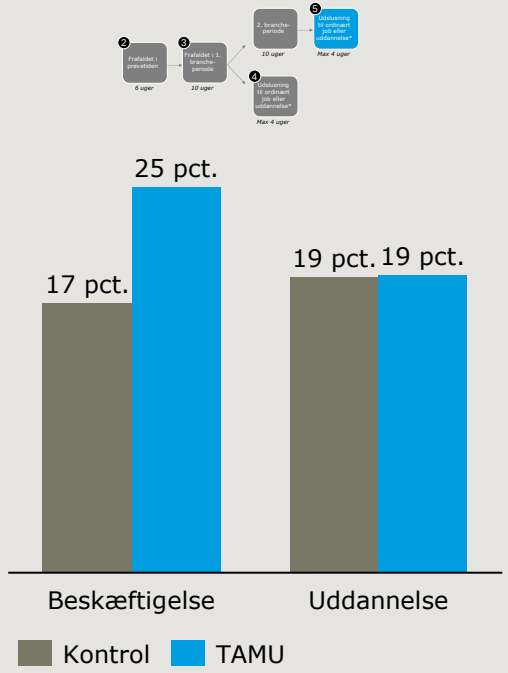

VÆSENTLIG BESKÆFTIGELSESEFFEKT

EFFEKTANALYSE – UNGE MED FORBEREDENDE UDDANNELSE, SAMLET SET

Andel i beskæftigelse

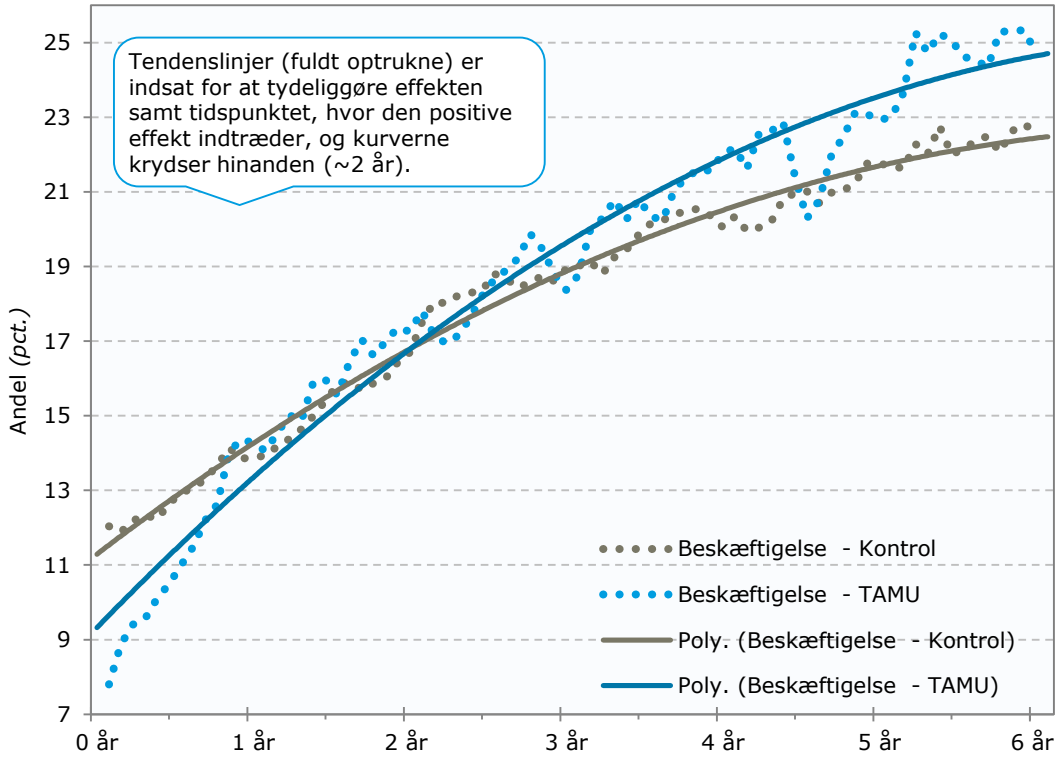

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=6.743, kontrolgruppe=20.117, år 1: indsatsgruppe=6.708, kontrolgruppe=20.019, år 2: indsatsgruppe=5.789, kontrolgruppe=17.318, år 3: indsatsgruppe=4.687, kontrolgruppe=13.955, år 4: indsatsgruppe=3.527, kontrolgruppe=10.540, år 5: indsatsgruppe=2.377, kontrolgruppe=7.053. Tendenslinjer estimeret som polynomiske funktioner.

Positiv effekt, når man kun ser på unge med forberedende udd.

Der er en klar effekt af TAMU, når skolens elever sammenlignes med andre udsatte unge, som har deltaget i en forberedende uddannelse, eksempelvis et produktionsskoleforløb. Konkret fremgår det af kurverne, at den positive effekt af TAMU begynder at indtræde ca. to år efter elevernes start på skolen. Det fremgår endvidere, at den samlede nettoeffekt henover den analyserede seksårsperiode er positiv, idet det positive areal mellem kurverne (til højre) er større end det negative areal (til venstre).

Resultatet skaber et billede af, at TAMU i længden skaber bedre resultater end andre forberedende uddannelser for målgruppen. Dog skal denne konklusion drages med stor forsigtighed, bl.a. fordi gruppen af forberedende uddannelser er forskellige i indhold og optag. Men sammen med andre datakilder, herunder kvalitativ evaluering, kan billedet bidrage til at kvalificere, at TAMU er en relevant indsats for målgruppen.

Resultatet underbygger endvidere et billede af, at TAMU-effekten bliver tydereligere, når man indkredser konstrolgruppen til at blive mere udsat.

RINGERE EFFEKT END KONTROLGRUPPEN

EFFEKTANALYSE – UNGE MED FORBEREDENDE UDDANNELSE, NIVEAU 2

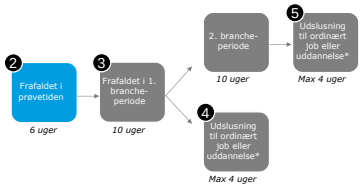

Andel i beskæftigelse

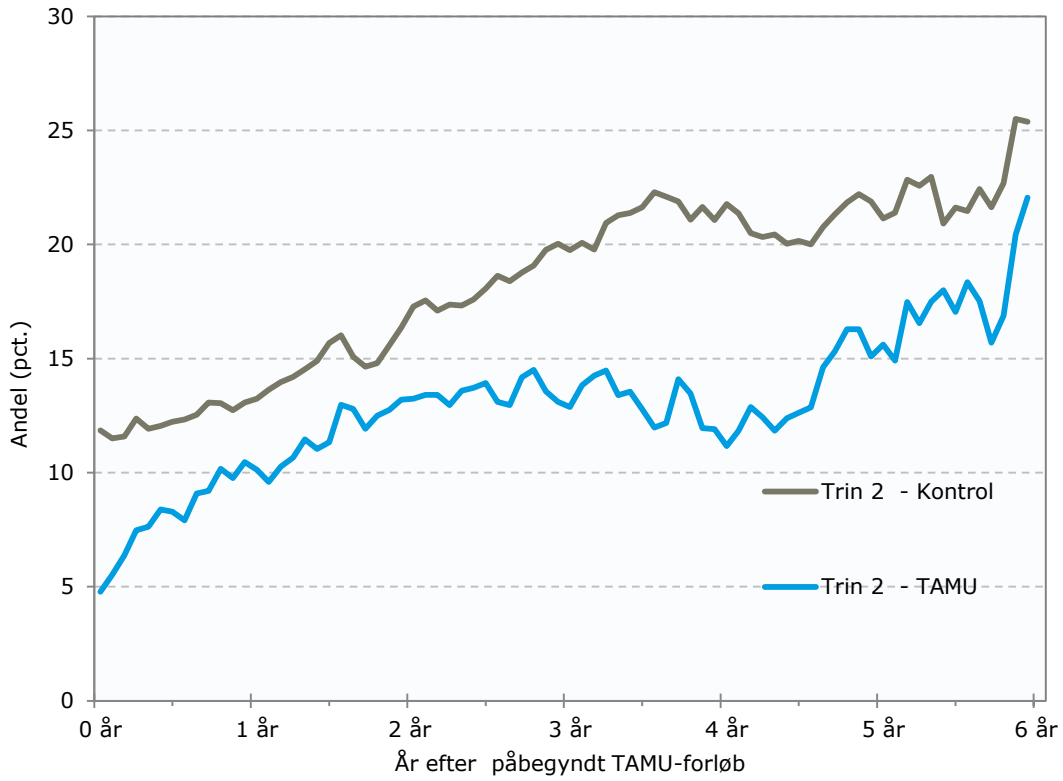

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=2.194, kontrolgruppe=6.547 år 1: indsatsgruppe=2181, kontrolgruppe=6.505, år 2: indsatsgruppe=1.888, kontrolgruppe=5.669, år 3: indsatsgruppe=1498, kontrolgruppe=4479, år 4: indsatsgruppe=1.128, kontrolgruppe=3.413, år 5: indsatsgruppe=762, kontrolgruppe=2.246.

Ringere effekt end kontrolgruppen

Selvom man indsnævrer til kun at sammenligne effekten af TAMU med en kontrolgruppe af unge, der har deltaget i forberedende uddannelse, er TAMU-effekten stadig ringere. Imidlertid er den hen over de seks år lidt mindre negativ.

HVERKEN POSITIV ELLER NEGATIV EFFEKT

EFFEKTANALYSE – UNGE MED FORBEREDENDE UDDANNELSE, NIVEAU 3

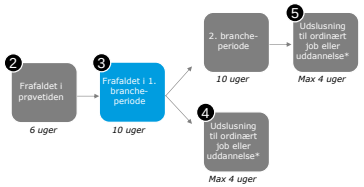

Andel i beskæftigelse

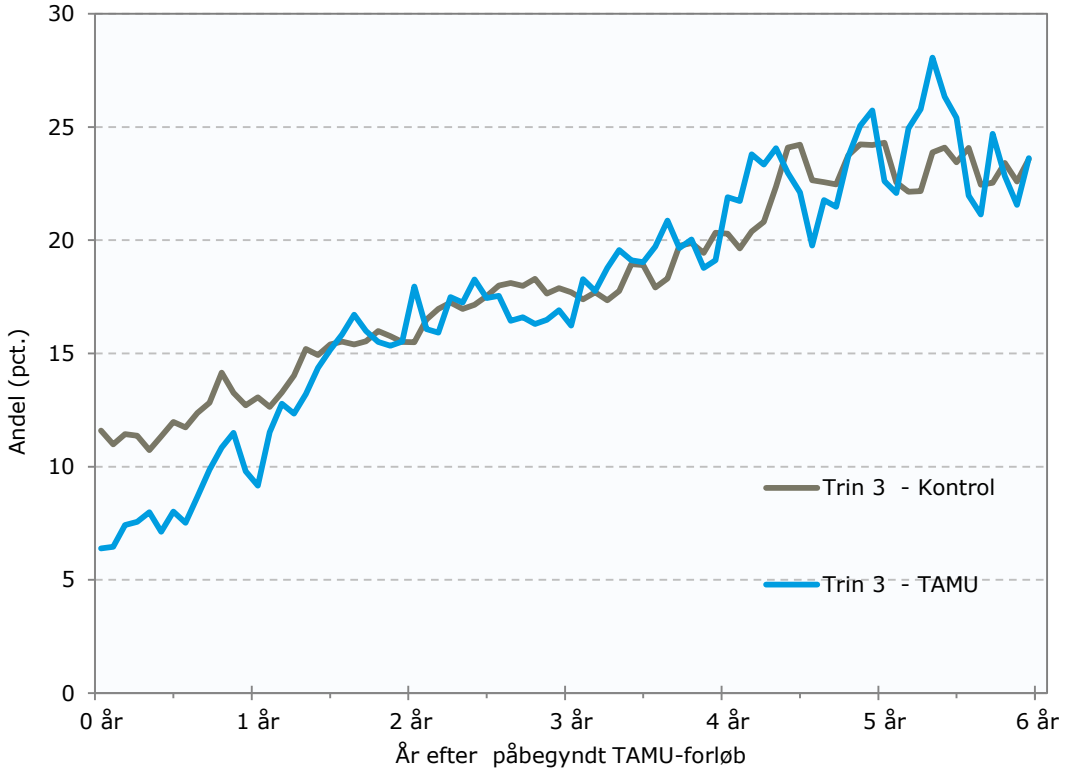

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=1.236, kontrolgruppe=3.746, år 1: indsatsgruppe=1.233, kontrolgruppe=3.721, år 2: indsatsgruppe=1.075, kontrolgruppe=3.284, år 3: indsatsgruppe=844, kontrolgruppe=2.582, år 4: indsatsgruppe=612, kontrolgruppe=1.819, år 5: indsatsgruppe=429, kontrolgruppe=1.263.

Ingen signifikant forskel på TAMU og kontrolgruppe

Når sammenligningsgrundlaget indsnævres til kun at omfatte unge, der har modtaget forberedende uddannelse, er der for uddannelsesniveau 3 ingen signifikant forskel på TAMU-elevers og kontrolgruppens beskæftigelsesgrad.

Dermed forsvinder den ringere effekt, der er for TAMU, når man ikke tager højde for deltagelse i forberedende uddannelse.

2

RINGERE EFFEKT FOR TAMU, SOM DOG AFTAGER

EFFEKTANALYSE – UNGE MED FORBEREDENDE UDDANNELSE, NIVEAU 4

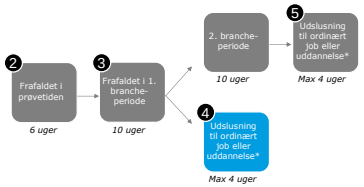

Andel i beskæftigelse

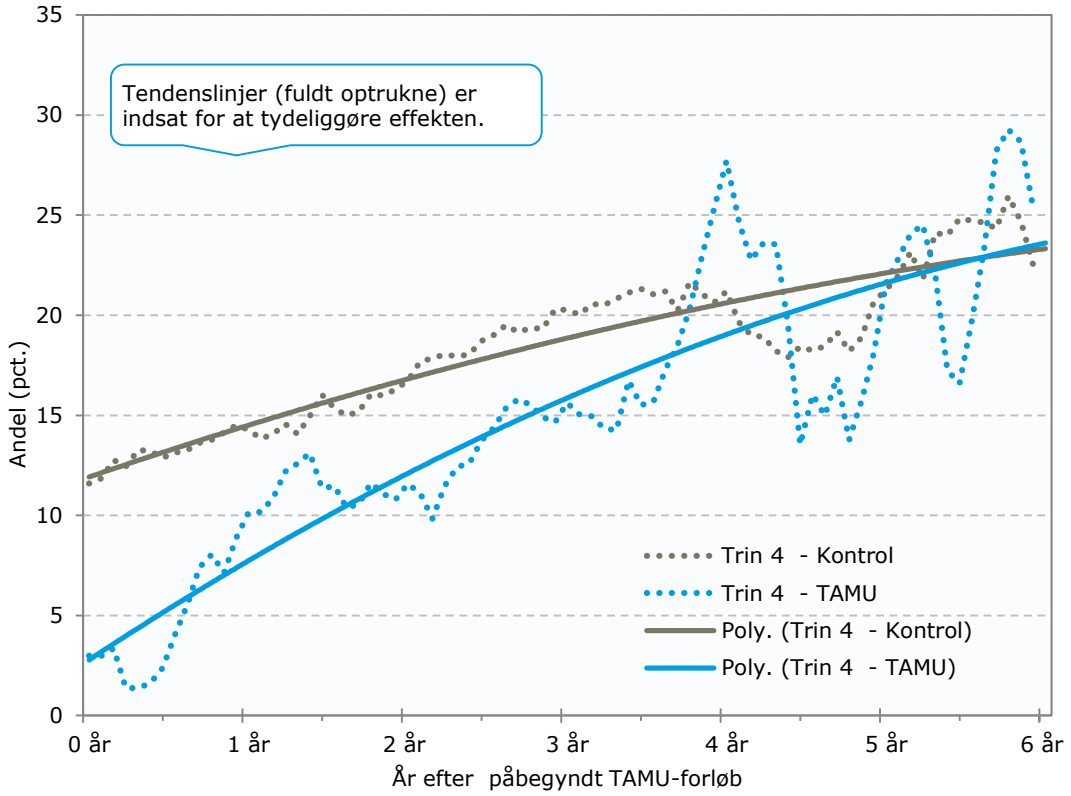

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Antallet af observationer, som ligger til grund for de enkelte punktnedslag er som følger: år 0 (starttidspunkt for TAMU): indsatsgruppe=804, kontrolgruppe=2.388, år 1: indsatsgruppe=800, kontrolgruppe=2.375, år 2: indsatsgruppe=625, kontrolgruppe=1.973, år 3: indsatsgruppe=512, kontrolgruppe=1.520, år 4: indsatsgruppe=386, kontrolgruppe=1.170, år 5: indsatsgruppe=227, kontrolgruppe=705.

Ringere effekt for TAMU, som dog aftager

Selvom kontrolgruppen indsnævres til at have deltaget i forberedende uddannelse, er billedet det samme som ved den bredere kontroltrolgruppe. Nemlig, at TAMU har en ringere effekt i starten af den analyserede periode, men at denne negative effekt gradvist forsvinder.

Imidlertid er der tale om lidt højere niveauer for beskæftigelsesgrader gennem prioden for såvel TAMU som kontrolgruppe.

3 ANALYSE AF TAMU-EFFEKTEN

ANALYSERNE BYGGES OP PÅ BAGGRUND AF EN KAUSALMODEL

ANALYSE AF TAMU-EFFEKTEN

1. Effekten af TAMU kan variere alt afhængig af, om eleverne har afsluttet uddannelsesniveau 2-5. Analysen gennemføres derfor på alle niveauer.

2. Kontrolvariable kan være med til at påvirke effekten af TAMU direkte eller som interaktionsled med indsatsen. Ligeledes har kontrolvariablene til formål (eller baggrundsvariablene) at beskrive den samlede målgruppe og delgrupper. Derudover anvendes kontrolvariable i forbindelse med etablering af kontrolgrupper.

3. Effektanalysen har til formål at undersøge, om eleverne efter endt TAMU-forløb overgår til beskæftigelse, hvorfor beskæftigelsesgrad anvendes som effektmål.

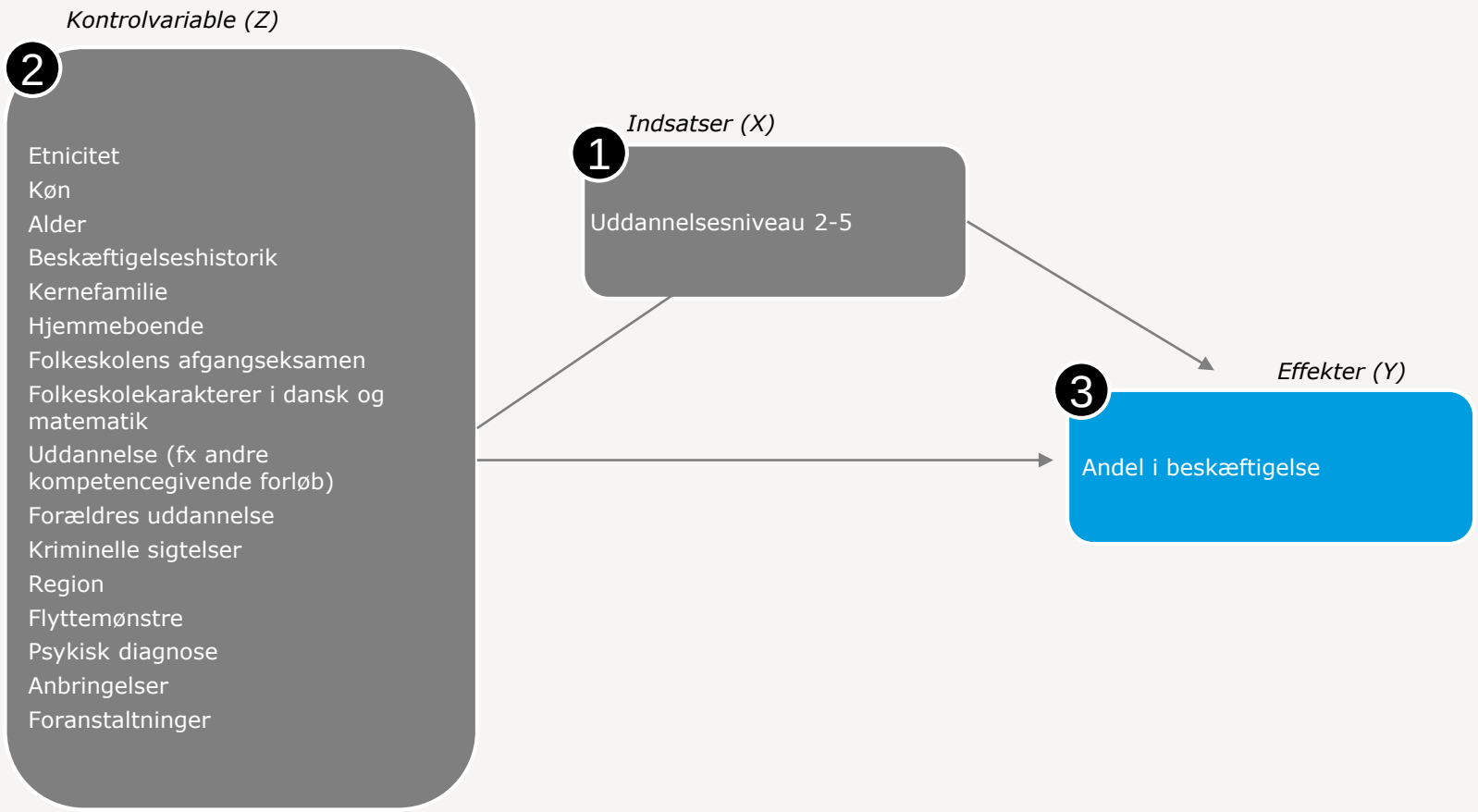

3

TAMU BØR FORTSAT HAVE FOKUS PÅ BESTEMTE ELEVER

ANALYSE AF TAMU-EFFEKTEN

Resultater fra statistisk analyse

Tabel 1: Indsats	Signifikans
Uddannelsesniveau 2	÷÷
Uddannelsesniveau 3	
Uddannelsesniveau 4	
Uddannelsesniveau 5	+++

Tabel 2: Baggrundskarakteristika	Signifikans
Kvinde	÷ ÷ ÷
Ikke-vestlig indvandre	÷ ÷ ÷
Ikke-vestlig efterkommer	÷
Alder	0
Hjemmeboende	0
Kernefamilie	0
Færdiggjort 9. klasse	0
Færdiggjort 10. klasse	0
Antal afbrudte ungdomsuddannelsesforløb	+
Antal påbegyndte forberedende uddannelsesforløb	÷
Karakter i matematik	0
Karakter i dansk	0
Ledighedsgrad 1 år	÷÷
Beskæftigelsesgrad 1 år	+++
Sigtelser	0
Dom	0
Ubetinget dom	÷ ÷ ÷
Antal flytninger	÷
Antal anbringelser	÷ ÷ ÷
Antal foranstaltninger	÷
Psykisk diagnose	÷
Psykisk diagnose forårsaget af psykoaktive stoffer	÷

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
Note: Regressionsanalysen er baseret på en negativ binomialmodel af den forventede beskæftigelsesrate (antallet af uger i beskæftigelse over uger med bopæl i Danmark fra start i TAMU til afskæringstidspunktet ultimo februar 2016).

"Jeg havde en "fuck you"-tilgang til autoriteter. De skulle ikke sige noget til mig, og der var ikke nogen, som skulle bestemme over mig. Herhjemme var jeg kokkelev på D'Angleterre, hvor mit TAMU-bevis var grunden til, at jeg blev ansat" (Ibrahim, ikke-vestlig indvandre, tidligere været en del af et radikalt muslimsk miljø).

På baggrund af kausalmodellen på forrige slide er der foretaget en statistisk analyse af, hvilke faktorer der har betydning for elevernes afgang til beskæftigelse. I analysen er der desuden kontrolleret for TAMU-uddannelsesniveau 2-5. Af tabel 1 og 2 fremgår signifikansniveauet for alle inkluderede forklarende variable. Retningen af effekten er angivet ved + og ÷, der indikerer, om effekten er positiv eller negativ. Antallet af tegn betegner derimod signifikansniveauet, hvor tre tegn angiver et signifikansniveau p<0,001, to tegn p<0,01 og et tegn p<0,05. Signifikans med 0 betegner, at variablen er insignifikant.

Uddannelsesniveau 5 har en statistisk signifikant effekt på elevernes beskæftigelsesgrad
Af tabel 1 ses, at elever med uddannelsesniveau 2 som højest fuldførte TAMU-forløb har en negativ effekt på elevens beskæftigelsesgrad. Gennemført uddannelsesniveau 5 har derimod en positiv effekt på beskæftigelsesgraden. Begge resultater stemmer fuldstændig overens med resultaterne fra den samlede effektanalyse.

TAMU bør forsat have et øget fokus på ikke-vestlige, tidligere anbragte og langtidsledige
Af tabel 2 ses endvidere hvilke baggrundsforhold, der hæmmer og fremmer beskæftigelsesgraden og dermed giver et billede af, hvilke målgrupper TAMU især bør have fokus på. Af tabellen fremgår, at indvandrere og efterkommere har mindre sandsynlighed for at komme i beskæftigelse sammenlignet med vestlige elever. Endvidere er det interessant, men ikke overraskende, at faktorer som ubetinget dom, anbringelser og foranstaltninger i barndommen har en negativ effekt for beskæftigelsesgraden. Ledighedsgraden og antal flytninger før TAMU har ligeledes en negativ betydning for beskæftigelsesgraden efter TAMU. Det samme gør sig gældende for personer, der har fået stillet en psykisk diagnose, herunder diagnose forårsaget af psykoaktive stoffer som alkohol og narkotika. Der er også enkelte faktorer, som har en positiv betydning for elevernes beskæftigelse efter TAMU. Det har en positiv betydning, hvis eleven har haft afbrudte ungdomsuddannelsesforløb før TAMU. Den positive effekt kan forklares ved, at denne gruppe af personer allerede har fået en form for "dosis" før TAMU og dermed har en større human kapital end personer uden tilegnet erfaring fra andre uddannelser. Derudover har elevernes beskæftigelseshistorik før TAMU ligeledes en positiv effekt, hvilket ikke overrasker. Af taleboblerne fremgår citater fra elevhistorier, der viser, at TAMU med stor succes har formået at hjælpe personer i risikogruppen på rette vej ud på arbejdsmarkedet.

"Inden jeg startede i TAMU, havde jeg gået hjemme i knap 1,5 år. I den periode havde jeg været ind over rockermiljøet og finansierede mig selv igennem narkosalg. Allerede en uge efter, at jeg havde endt min uddannelse hos TAMU, blev jeg ansat hos Danpo kyllingeslagteri, hvor jeg i dag er formand for et rengøringssjak." (Niels, tidligere rockerkriminel og levede af narkosalg).

4 SAMFUNDSØKONOMISKE GEVINSTER

SAMLET SAMFUNDSØKONOMISK GEVINST PÅ DKK ~250.000 PR. GENNEMFØRT ELEV
FOKUS PÅ DIREKTE BESKÆFTIGELSESEFFEKTER

TAMU øger samfundsproduktionen med DKK ~190.000 pr. elev

En gennemførelse af hele TAMU's uddannelse medfører en beskæftigelsesstigning svarende til 0,41 årsværk over en periode på ca. otte år. Det svarer til øget samfundsproduktion på godt DKK 189.000 pr. elev, når der kontrollers for de unges reelle branchetilknytning.

Beskæftigelseseffekten estimeres ved at fremskrive beskæftigelsesgraden for TAMU-elever og sammenlignelige unge i kontrolgruppen. Dette gøres konkret ved hjælp af en andengradspolynomium, der bedst estimerer beskæftigelsen blandt de to ungdomsgrupper. Fremskrivningen indiker, at beskæftigelseseffekten er stigende over de første fire år, hvorefter den aftages og neutraliseres 8,2 år efter start på TAMU. Den samlede beskæftigelseseffekt over perioden beregnes som arealet mellem de to kurver.

Beregning af beskæftigelseseffekten af TAMU

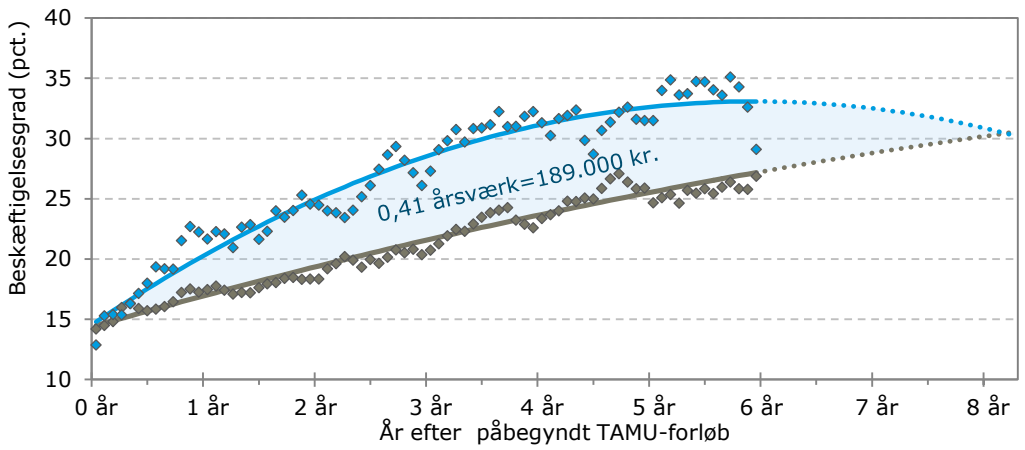

Samlet nettogevinst på DKK ~250.000 pr. elev

Den samlede samfundsøkonomiske gevinst af en gennemført TAMU-uddannelse beløber sig til DKK 250.000 pr. elev. Beskæftigelseseffekten på DKK 189.000 udgør hovedparter heraf, men de resterende DKK 61.000 stammer fra besparelsen på forsørgelsesydelserne blandt TAMU-elever i forholdt til sammenlignelige kontrol-personer.

Den klare gevinst udgør en forsigtig vurdering. For den omfatter ikke afledte effekter i form af fx øget forbrug og besparelser på sundhed, kriminalforsorgen og sociale indsatser.

Nettogevinstens bestanddele – ydelser og produktion

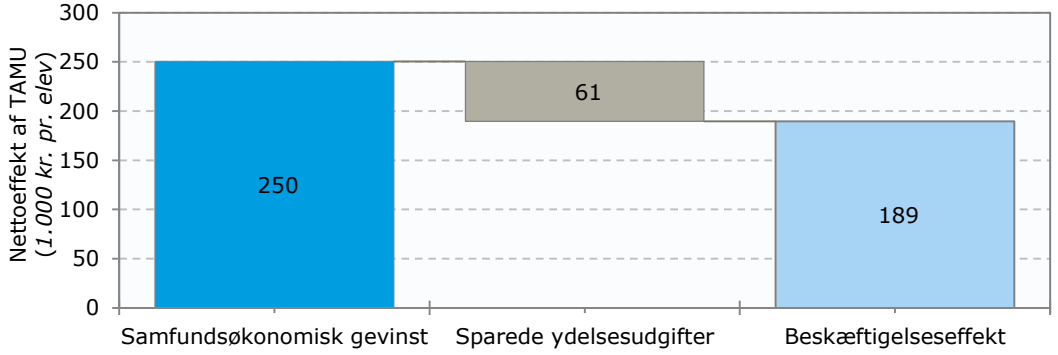

5 ELEVHISTORIER

5

NIELS
ELEVHISTORIE

Navn: Niels
Baggrund: Længerevarende arbejdsløshed, rockerkriminalitet og narkotikasalg

Fængselsdom blev vendepunktet
Inden jeg startede i TAMU havde jeg gået hjemme i knap 1,5 år. I den periode havde jeg været ind over rocker-miljøet og finansierede mig selv igennem narkosalg. Det hele kulminerede med 60 dage i fængsel. Da jeg kom ud af fængslet, tænkte jeg, at nu skulle der ske noget andet i mit liv.

De så bag mine tatoveringer
Jeg søgte ind på TAMU's gartneriuddannelse, hvor jeg fik et fantastisk forhold til mine faglærere. De gav mig noget ansvar og udviste mig en masse tillid, hvilket var det, jeg havde manglet. Jeg er jo tatoveret helt ud til finger-spidserne, og dermed tænker jeg også meget over, hvad andre mennesker tænker om mig.
Jeg blev set som et menneske ligesom alle andre og det var første gang i mit liv, at jeg oplevede det. De fik mig til at se forbi mit ydre og i stedet fokusere på mennesket inde bagved.

TAMU vækkede mig
Allerede en uge efter, at jeg havde endt min uddannelse hos TAMU, blev jeg ansat hos Danpo kyllingeslagteri. I dag er jeg formand for et rengøringssjak og samtidig næstkommanderende, når chefen ikke er til stede.
Jeg bor sammen med min kæreste i et lille hus, og vi har netop fået en lille hund. På sigt drømmer vi om at købe vores eget hus og stifte familie. Samtidig drømmer jeg om at starte mit eget autoværksted.
Jeg er i dag stadig i kontakt med mine faglærere, og havde det ikke været for TAMU, kunne der godt være gået 5-10 år, før jeg var vågnet op.

5

IBRAHIM
ELEVHISTORIE

Navn: Ibrahim
Baggrund: Indvandrer, radikalt muslimsk miljø og autoritetsproblemer

Småkriminel og snusede til det radikale muslimske miljø
Jeg er vokset op i Vollsmose, hvor jeg hang ud med drengene og hyggede mig for meget. Jeg vidste ikke, hvad jeg ville. Her ryger folk enten på universitet eller ud i ballade.
Jeg gik med en gruppe, som lavede noget småkriminalitet. Vi havde ikke noget at tage os til og med tiden fik jeg snuset til det radikale muslimske miljø. Det er et miljø, som du hurtigt kan blive fanget i.
Jeg havde dog en interesse for restauration og det blev udgangspunktet for min optagelse på TAMU.

Fra "fuck you" til en del af fællesskabet
TAMU var mit første bekendtskab med et fuldtidsjob i en dansk virksomhed. Jeg havde svært ved at tage imod ordre og ved at indgå i det fællesskab, som der ofte er i en dansk arbejdskultur.
Jeg havde en "fuck you"-tilgang til autoriteter. Du skulle ikke sige noget til mig, og der var ikke nogen, som skulle bestemme over mig. Med tiden gik det op for mig, at fællesskabet betød meget på arbejdspladsen, for det var noget, som jeg på det tidspunkt havde svært ved at indgå i.
Jeg fik det dog rigtig godt med mine faglærere, hvor jeg lærte at samarbejde med andre. Jeg lærte at være en stabil medarbejder, det vil sige møde til tiden og lære at tale pænt til mine kolleger. Det endte med at være en sjov tid, for der var en god tone med plads til hygge og man havde lyst til at komme på arbejde.
Med tiden fik jeg også sagt helt fra over for det religiøse og i dag spiser jeg endda svinekød.

TAMU startede international karriere på Michelin-restauranter
Herhjemme var jeg kokkelev på D'Angleterre, hvor mit TAMU-bevis var grunden til, at jeg blev ansat, det var altafgørende. Jeg har arbejdet som kok på NOMA og hos Wassim på restaurant Frederikshøj. Derudover var jeg køkkenchef inde på Nimb hotel, hvor jeg stod for Tivolis aktiviteter og middagsselskaber.
I udlandet har jeg arbejdet på restauranter i Frankrig, New York og London. I New York arbejdede jeg på en 3-stjernet Michelin-restaurant på Manhattan.
Af familiære årsager arbejder jeg i dag også med integration hos Contra, hvor jeg finder praktiksteder og virksomheder til folk fra jobcentret. Det er dog midlertidigt og jeg arbejder stadig på restaurant om aftenen og i weekenderne.
Jeg drømmer om at åbne mit eget sted. Et sted, hvor jeg kan sætte mit eget præg og bruge det, jeg har lært.

5

CHRIS
ELEVHISTORIE

Navn: Chris
Baggrund: Mobning og social angst

Hæmmet af social angst – blev i bilen
Fra 3.-8. klasse var jeg i skole sammenlagt 100 dage på grund af mobning. Der startede mine sociale problemer og jeg lukkede mig inde i mig selv.
Inden jeg begyndte på TAMU, sprang jeg fra uddannelse til uddannelse. Jeg havde problemer med at få en læreplads, fordi jeg var bange for at gå ind og aflevere min ansøgning. Jeg havde social angst, og det var så slemt, at det tog mig 15-20 minutter bare at stige ud af min bil for at gå ind og aflevere ansøgningen.
Jeg sad jo bare der og havde det dårligt og skulle tage mig sammen til noget, som de fleste ikke har nogle problemer med. I nogle tilfælde resulterede det endda i, at jeg kastede op.

Blev sendt ud for at møde mennesker
Jeg startede på transport og logistik-uddannelsen og de sendte mig hurtigt ud og køre, for at jeg kunne møde nye mennesker.
Jeg kom ud og mødte et hav af mennesker. De var gode til at hjælpe mig med mit problem. Faglærerne var meget opmærksomme på min situation og vidste, hvilket slags arbejde der passede til mig.

TAMU fik mig ud af bilen
I dag er mit job at køre ud til mennesker med pakker for DHL som kurér og jeg møder op imod 100 mennesker hver dag. Jeg laver faktisk det, jeg drømmer om. Jeg er glad for mit arbejde og kunne på sigt godt tænke mig at køre endnu længere ture, for eksempel til Tyskland.
Før jeg gik på TAMU, havde du aldrig fået mig ud af bilen. De sagde, at de kunne hjælpe mig med mine sociale problemer – og de har holdt, hvad de lovede.

5

PERNILLE
ELEVHISTORIE

Navn: Pernille
Baggrund: Dårlig omgangskreds og stofmisbrug

Forkert omgangskreds
Inden TAMU hang jeg ud med de forkerte mennesker og lavede ikke rigtig noget. Der var ikke den helt store hverdag i gang.
Jeg kom med tiden ind i en omgangskreds, hvor der blev taget stoffer og det startede jeg også på. Så jeg tog stoffer hver weekend, og så var det jo kun et spørgsmål om tid, før det for alvor begyndte at gå af lort til.
Jeg kunne ikke se for mig, hvad der skulle ske i mit liv. Man kan sige, at jeg ikke rigtig havde noget billede af, hvordan fremtiden skulle være.

Fik skubbet mine grænser
Da jeg startede på TAMU, ville jeg bare gerne passe mig selv og jeg havde ikke lyst til at tale med nogen. De skubbede mine grænser helt ekstremt og på et tidspunkt tvivlede jeg på, om jeg kunne yde mere.
Jeg er rigtig glad for, at de skubbede til mig, for ellers ville jeg stadig stå den dag i dag og ikke vide, hvad jeg skulle foretage mig i forhold til et job.

Havde aldrig regent med at komme i arbejde
Umiddelbart efter TAMU var jeg til en jobsamtale, hvor jeg blev ringet op fem minutter efter og spurgt, om jeg kunne starte i morgen. Jeg tænkte bare ”shit”, det havde jeg slet ikke regnet med.
I dag arbejder jeg i delikatesseafdelingen hos butikskæden MENY, hvor jeg efterhånden har fået rigtig meget ansvar, både med hensyn til kunder, indtjeningsmuligheder og jeg kan få afprøvet mine idéer.
Hvis du havde spurgt mig tidligere, havde jeg slet ikke forestillet mig, at alt det her skulle ske. Dengang tænke jeg, at jeg slet ikke kunne finde ud af noget, men jeg har fået bevist over for mig selv, at det kan jeg godt.

APPENDIX –DESKRIPTIVE ANALYSER

TAMU'S MÅLGRUPPE
MÅLGRUPPE OG KONTROLGRUPPE ER OVERVEJENDE ENS

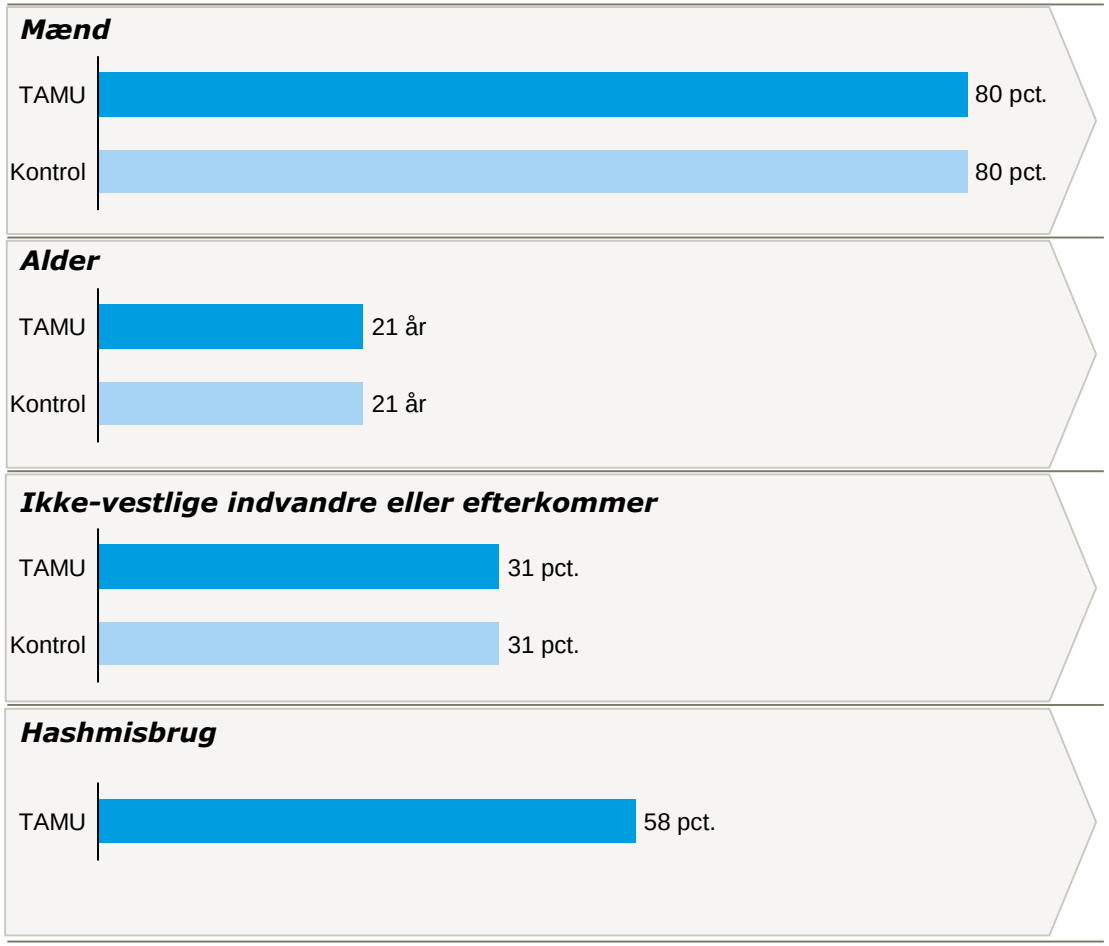

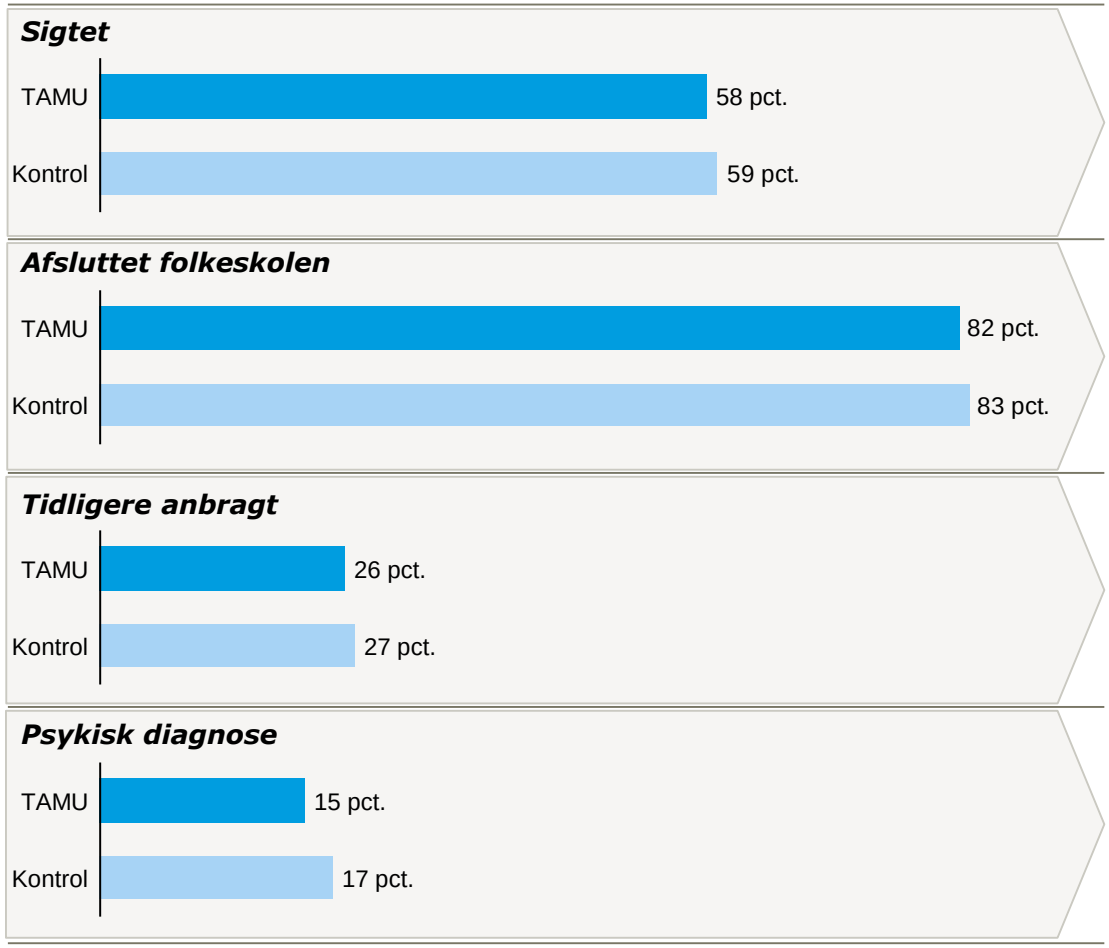

Note: Tallene er baseret på alle elever, der har påbegyndt et TAMU-forløb i perioden 2009-2014.
1: Alder er opgjort som elevens alder per 1. januar det år, hvor eleven er startet på TAMU.
2: Sigtelser dækker alle sigelser efter straffelov eller særlov, dvs. ekskl. færdselslov.

TAMU-ELEVERS EFTERFØLGENDE STATUS PÅ ARBEJDSMARKEDET
ELEVER, DER GENNEMFØRER HELE UDDANNELSEN

TAMU-elevers status på arbejdsmarkedet – antal år siden start

Andelen af beskæftigede, tidligere TAMU-elever stiger løbende i årene efter, de forlader uddannelsen. Det stemmer overens med billedet fra effektanalysen. Herunder også, at der ikke er et klart mønster ift. udviklingen af elever i videre uddannelse. Endelig ses, at andelen af selvforsørgende falder fra, eleverne forlader TAMU. Og hvordan kan det være? Kategorien indeholder alle personer, der slet ikke modtager ydelser. Eksempelvis selvstændige og hjemmegående. Men også individer, som lever af kriminelle aktiviteter. En forklaring kan derfor være en 'normalisering' af gruppen, som i højere grad har kontakt med velfærdsstaten.

Antal år siden start	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Selvforsørgende	26 %	20 %	15 %	11 %	10 %
Lønmodtager	22 %	24 %	25 %	32 %	30 %
SU-modtagere og lærlinge	22 %	19 %	20 %	17 %	18 %
Kontanthjælp og dagpenge - aktivering	15 %	17 %	17 %	19 %	17 %
Kontanthjælp og dagpenge - pasiv	13 %	17 %	19 %	14 %	16 %
Anden offentlig forsørgelse	2 %	3 %	4 %	7 %	9 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
N	*604*	*503*	*409*	*312*	*207*

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.

TAMU-elevers status – et år efter start, fordelt på startår

Når man fokuserer alene på TAMU-elevernes status et år efter uddannelsesstart, kan man sammenligne udviklingen over tid. Som det fremgår, er der en vis variation i eksempelvis beskæftigelsen fra år til år. Det skyldes bl.a., at der er nogen variation i optaget på TAMU på tværs af årgangene. Naturligvis kan det også skyldes almindelig konjunkturudvikling etc. Variationen over tid håndteres i øvrigt i effektanalysen ved, at datagrundlaget dækker alle de rapporterede årgange.

Et år efter start, startår	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Selvforsørgende	33 %	33 %	23 %	25 %	27 %	23 %
Lønmodtager	18 %	16 %	25 %	28 %	16 %	28 %
SU-modtagere og lærlinge	21 %	15 %	21 %	23 %	29 %	26 %
Kontanthjælp og dagpenge - aktivering	14 %	24 %	17 %	10 %	18 %	11 %
Kontanthjælp og dagpenge - pasiv	15 %	12 %	15 %	13 %	11 %	12 %
Anden offentlig forsørgelse*	.	.	.	.	.	.
Total	10 0 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
N	*103*	*85*	*104*	*99*	*96*	*117*

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, TAMU's elevregistre samt Rambølls beregninger.
**Anden offentlig forsørgelse er udeladt fra beregning pga. diskeretionshensyn.*

KØNSFORDELING
EN TREDJEDEL AF ELEVERNE ER MÆND

Kønsfordeling

Størstedelen af de elever, som starter på TAMU, er mænd. Andelen svinger mellem 84-73 pct.

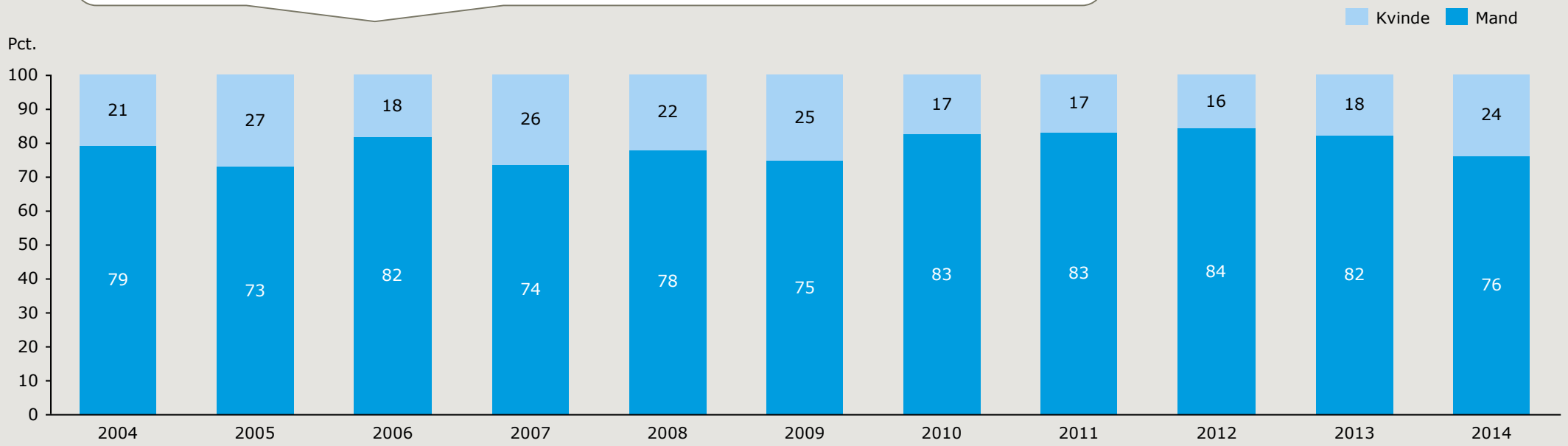

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

ALDERSFORDELING
DE 19-24-ÅRIGE UDGØR DEN STØRSTE ANDEL

Aldersfordeling

Størstedelen af eleverne er mellem 19 og 24 år, når de starter på TAMU. Fra 2006-2009 er andelen af 17-18-årige større sammenlignet med resten af perioden.

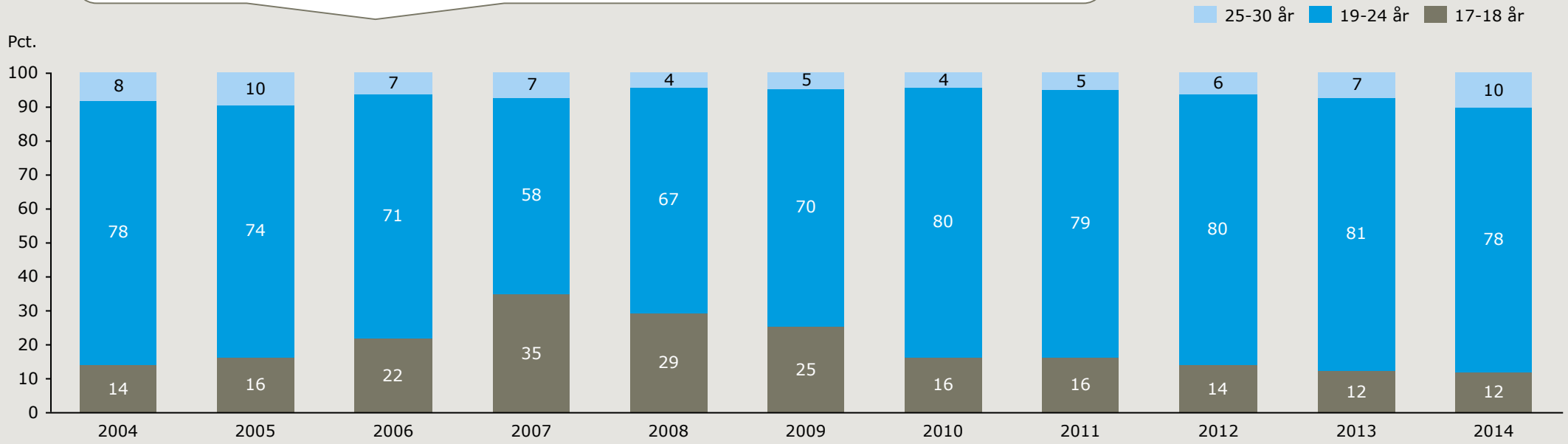

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

ETNICITET
EN TREDJEDEL AF ELEVERNE ER INDVANDRERE ELLER EFTERKOMMERE

Etnicitet

Omkring en tredjedel af de elever, som starter på TAMU, er indvandrere eller efterkommere. Andelen er en smule faldende de senere år.

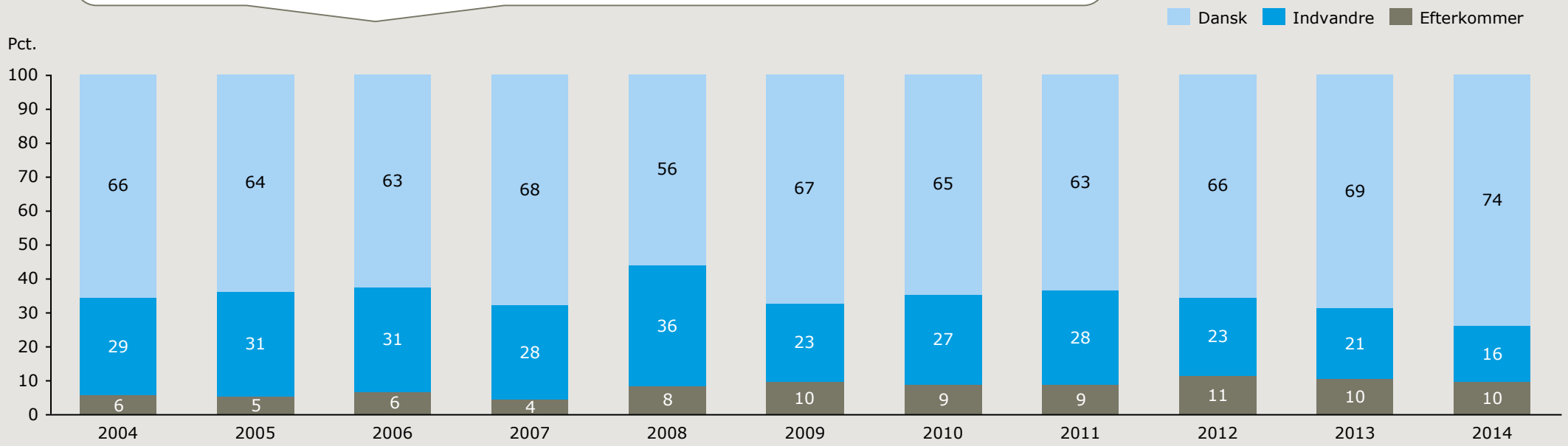

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

AFSLUTTET FOLKESKOLE
STØRSTEDELEN AF ELEVERNE HAR AFSLUTTET FOLKESKOLEN

Afsluttet folkeskole

Størstedelen af eleverne har afsluttet 9. eller 10. klasse. Andelen af elever, som har under 9. klasse eller ingen uddannelse, har været en smule faldende de seneste år.

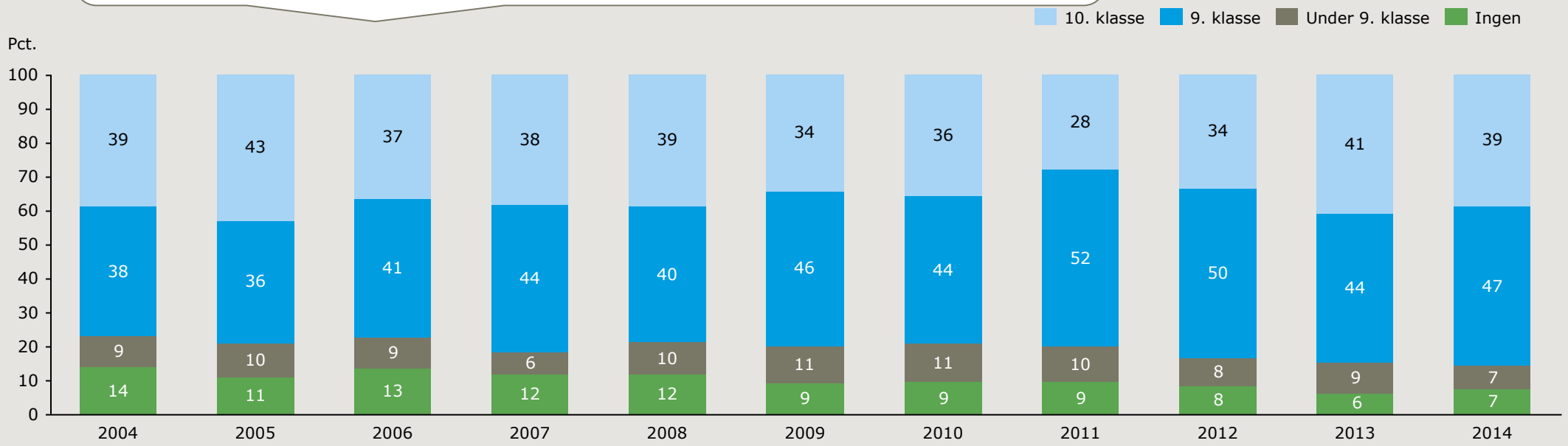

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

SIGTET DE SIDSTE FIRE ÅR
OVER HALVDELEN HAR VÆRET SIGTET

Sigtet de sidste fire år

Over halvdelen af de, der starter på TAMU, har været sigtet inden for de sidste fire år, før de startede på TAMU.

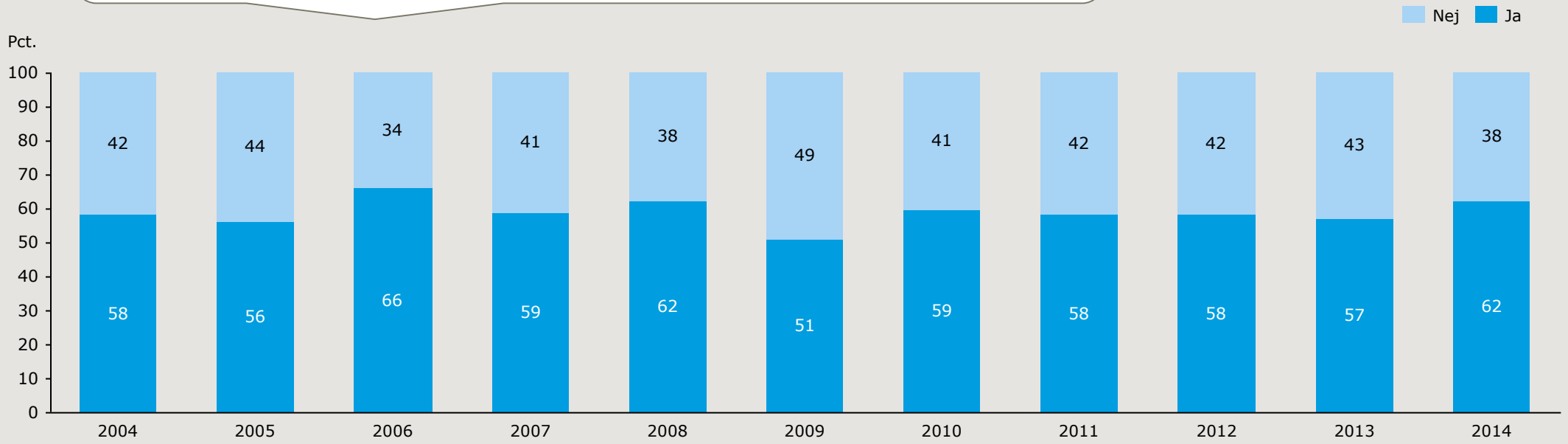

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

DØMT DE SIDSTE FIRE ÅR
LIDT UNDER HALVDELEN HAR FÅET EN DOM

Dømt de sidste fire år

Lidt under halvdelen af eleverne har været dømt inden for fire år, før de startede på TAMU.

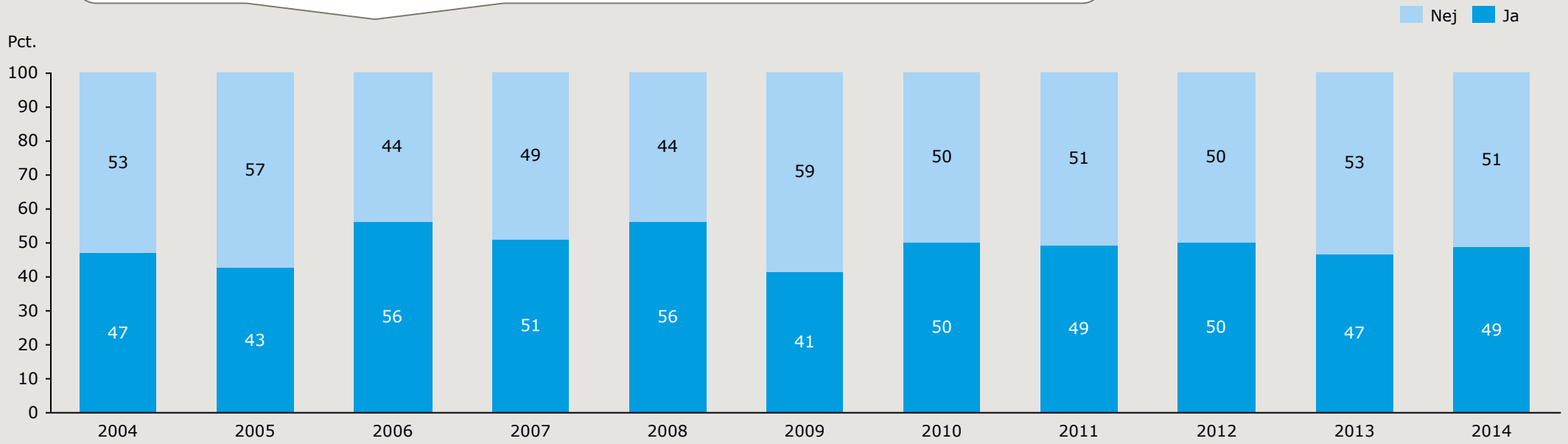

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

UBETINGET DOM DE SIDSTE FIRE ÅR
STØRSTEDELEN AF ELEVERNE HAR IKKE FÅET EN UBETINGET DOM

Ubetinget dom de sidste 4 år

Omkring en sjetedel af eleverne har fået en ubetinget dom fire år op til, de startede på TAMU.

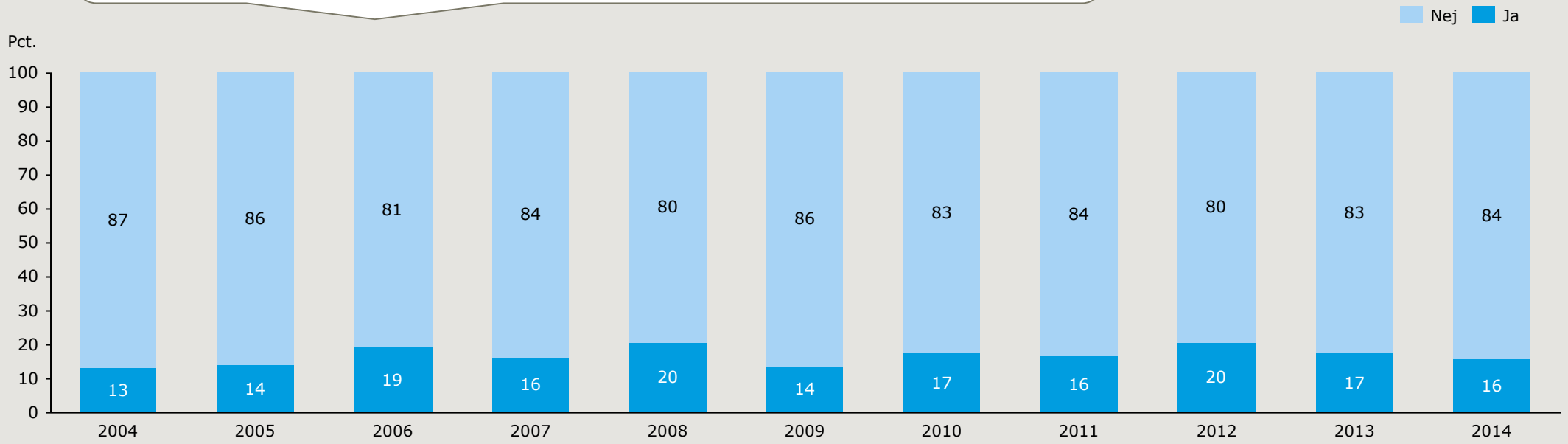

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

HASHMISBRUG
CA. HALVDELEN AF ELEVERNE HAR HAFT ET HASHMISBRUG FØR TAMU

Hashmisbrug

Andelen af elever, der har haft et hashmisbrug, inden de startede på TAMU, er steget i løbet af årerne. Fra 2012-2014 har næsten tre ud af fire af eleverne haft et hashmisbrug.

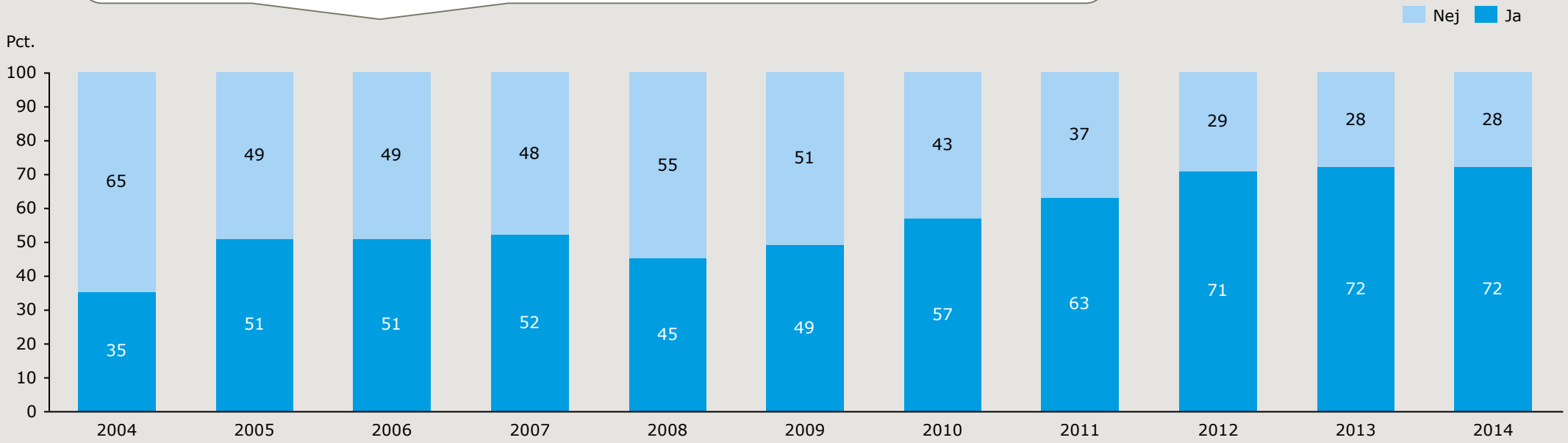

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

ALKOHOLMISBRUG
ANDELEN AF ELEVER MED ALKOHOLMISBRUG ER FALDET

Alkoholmisbrug

Andelen af elever, som har haft et alkoholmisbrug, før de startede på TAMU, har været faldende over tid. I 2004 havde over halvdelen af eleverne haft en alkoholmisbrug, mens det i 2014 var en ud af fire.

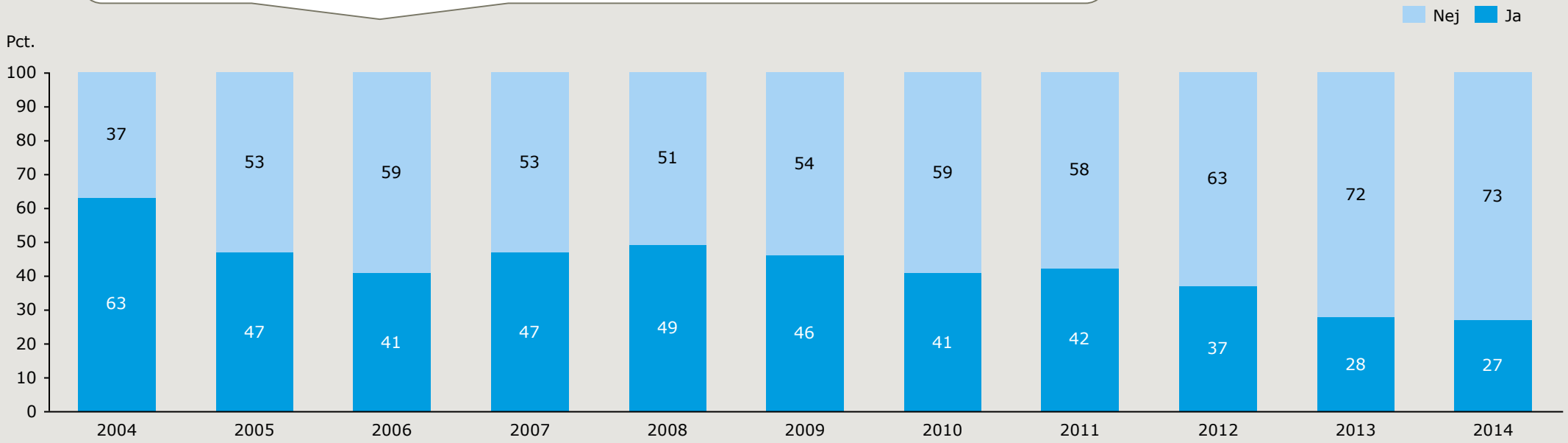

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

NARKOTIKAMISBRUG
ANDELEN AF ELEVER MED NARKOTIKAMISBRUG ER FALDET

Narkotikamisbrug

Andelen af elever, som har haft et narkotikamisbug, før de startede på TAMU, har været stigende siden 2009.

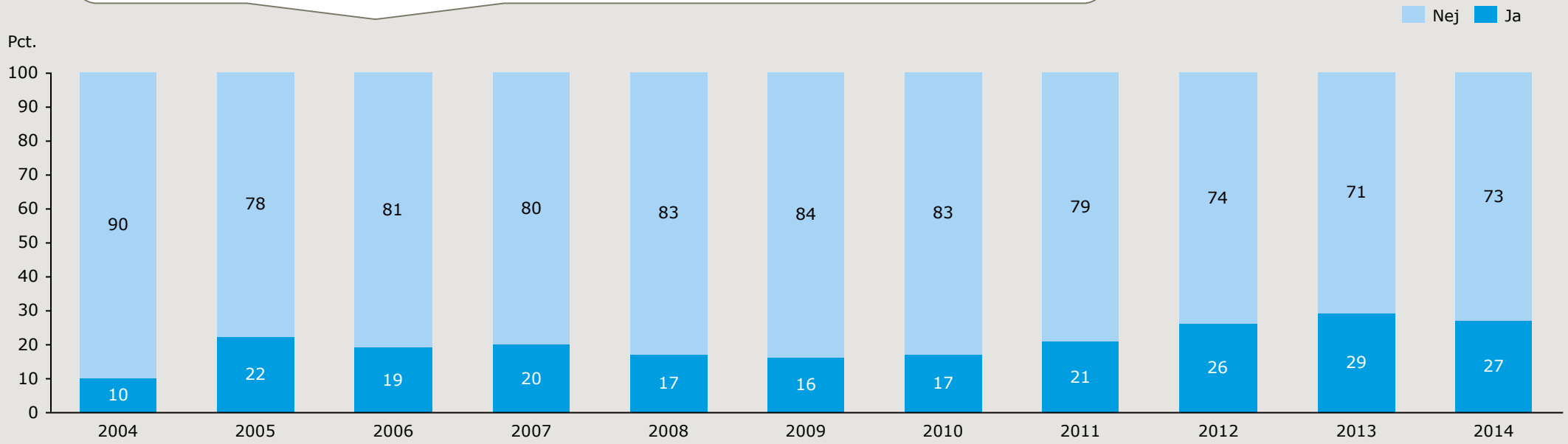

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

INDLAGT PÅ PSYKIATRISK AFDELING INDEN FOR DE SIDSTE FIRE ÅR
STØRSTEDELEN HAR IKKE VÆRET INDLAGT PÅ EN PSYKIATRISK AFDELING

Indlagt på psykiatrisk afdeling inden for de sidste fire år

Størstedelen af de elever, der starter på TAMU, har ikke været indlagt på en psykiatrisk afdeling inden for fire år, før de starter på TAMU.

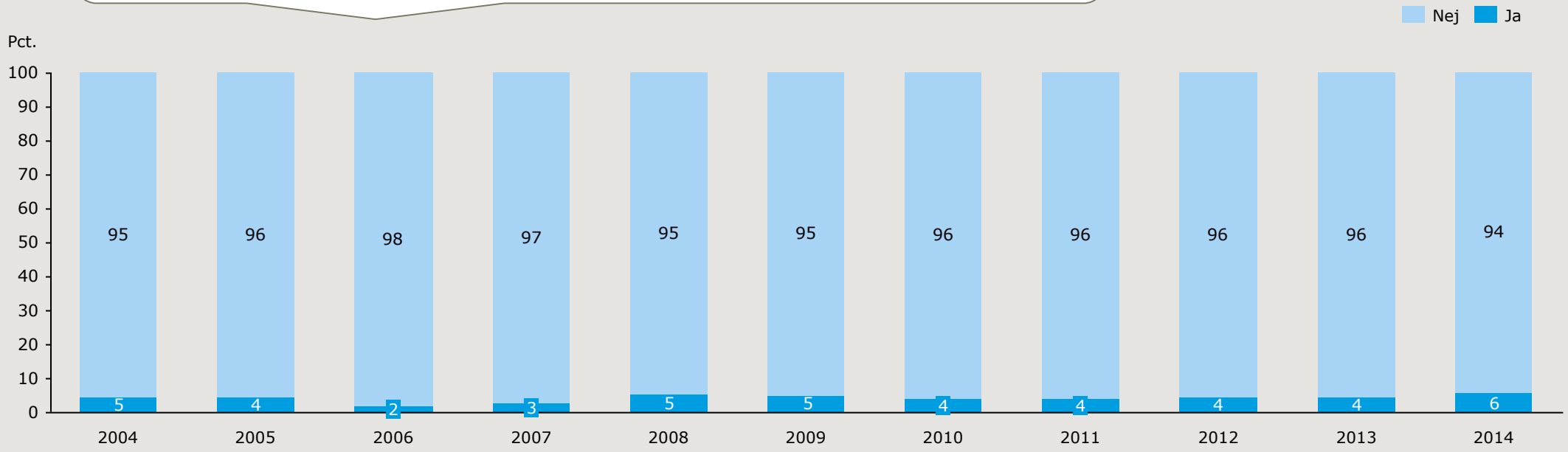

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

FÅET STILLET EN PSYKIATRISK DIAGNOSE INDEN FOR DE SIDSTE FIRE ÅR
UNDER EN FEMTEDEL HAR FÅET EN PSYKIATRISK DIAGNOSE

Fået stillet en psykiatrisk diagnose inden for de sidste fire år

Andelen af elever, som har fået stillet en psykiatrisk diagnose fire år før, de startede på TAMU, varierer mellem 9-20 pct. i perioden. De senere år har andelen dog været stigende.

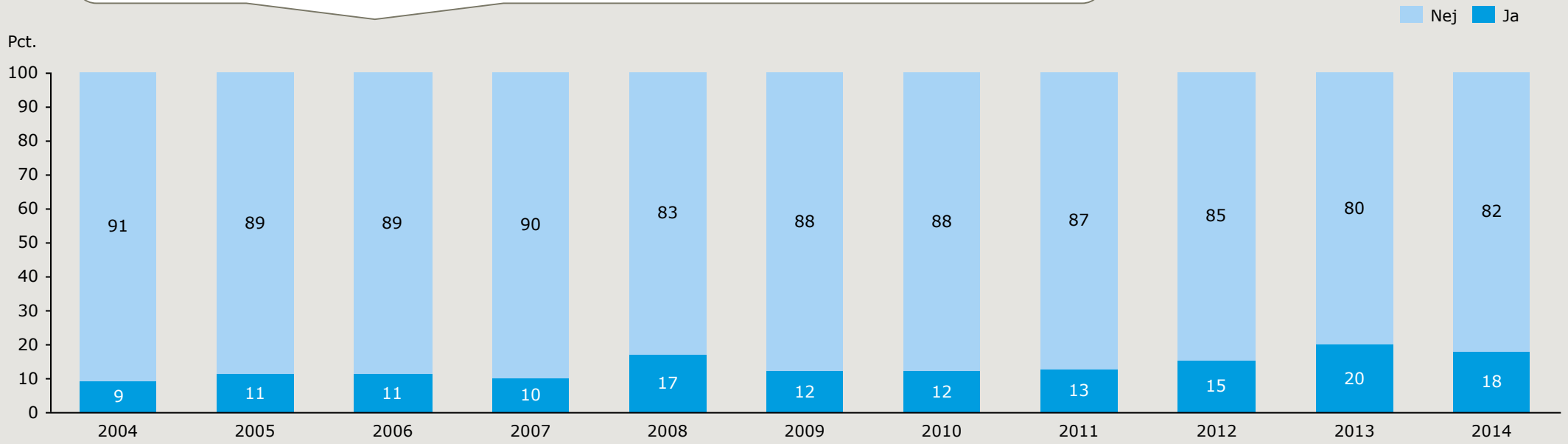

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

DIAGNOSE: PSYKISKE LIDELSER FORÅRSAGET AF PSYKOAKTIVE STOFFER
OMKRING HALVDELEN AF DIAGNOSERNE SKYLDES BRUG AF PSYKOAKTIVE STOFFER

Diagnose: Psykiske lidelser forårsaget af psykoaktive stoffer

Blandt halvdelen af de elever, der har fået stillet en psykisk diagnose, er brugen af psykoaktive stoffer en del af årsagen.

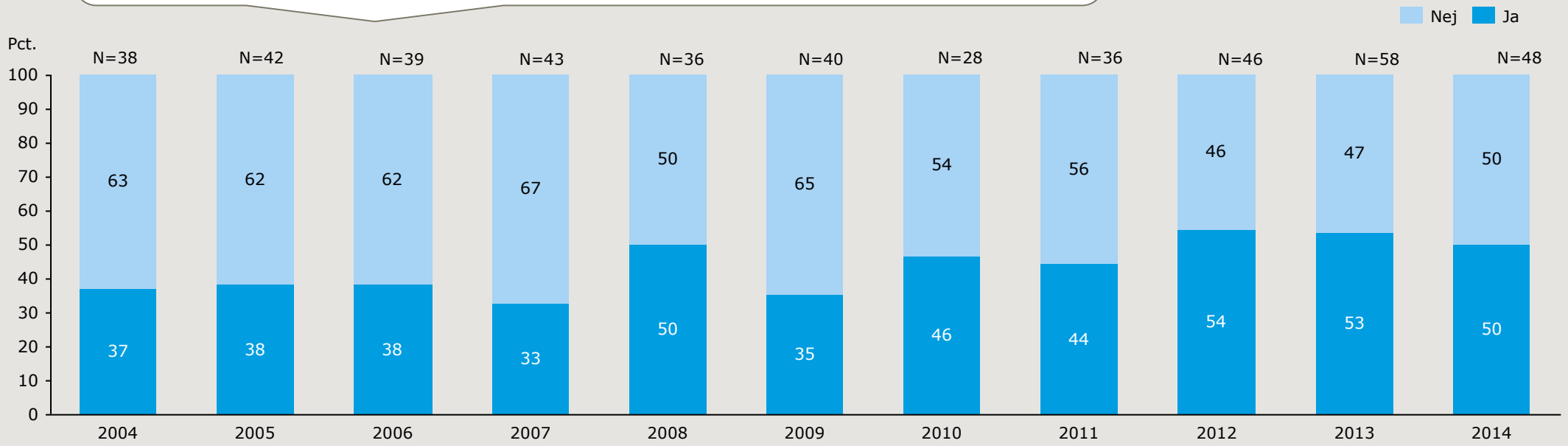

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

DIAGNOSE: NERVØSE OG STRESSRELATEREDE TILSTANDE

NOGLE AF DIAGNOSERNE SKYLDES NERVØSE ELLER STRESSRELATEREDE TILSTANDE

Diagnose: Nervøse og stressrelaterede tilstande

Ud af de elever, der har fået stillet en psykisk diagnose, skyldes en del af diagnoserne nervøse eller stressrelaterede tilstande.

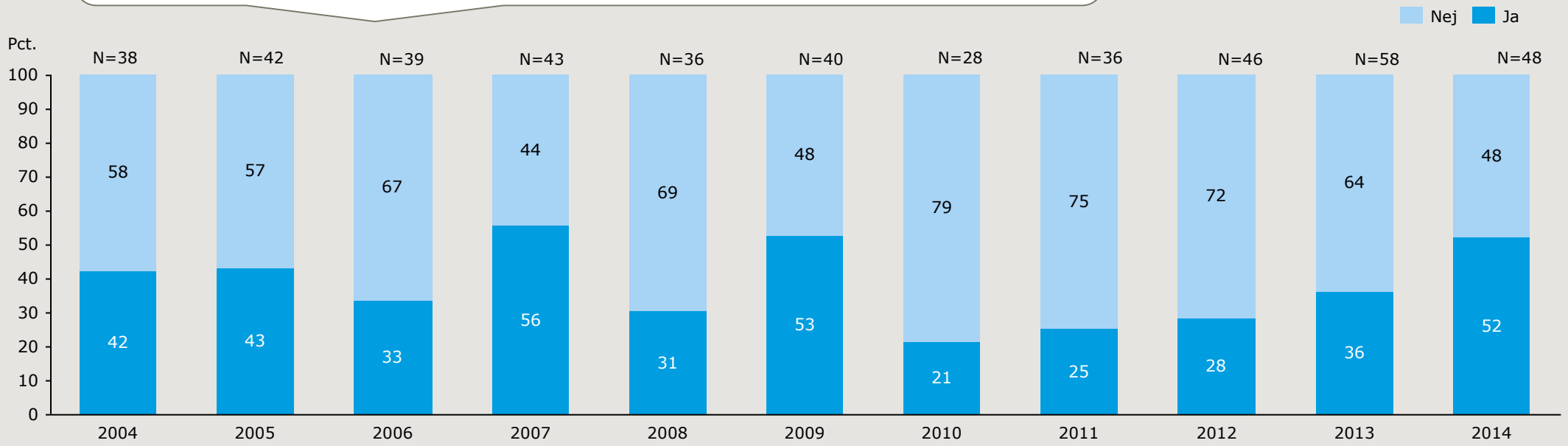

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

ANBRAGT I BARNDOMMEN
OMKRING EN TREDJEDEL HAR VÆRET ANBRAGT I BARNDOMMEN

Anbragt i barndommen

Tre ud af ti af de elever, der starter på TAMU, har været anbragt i barndommen.

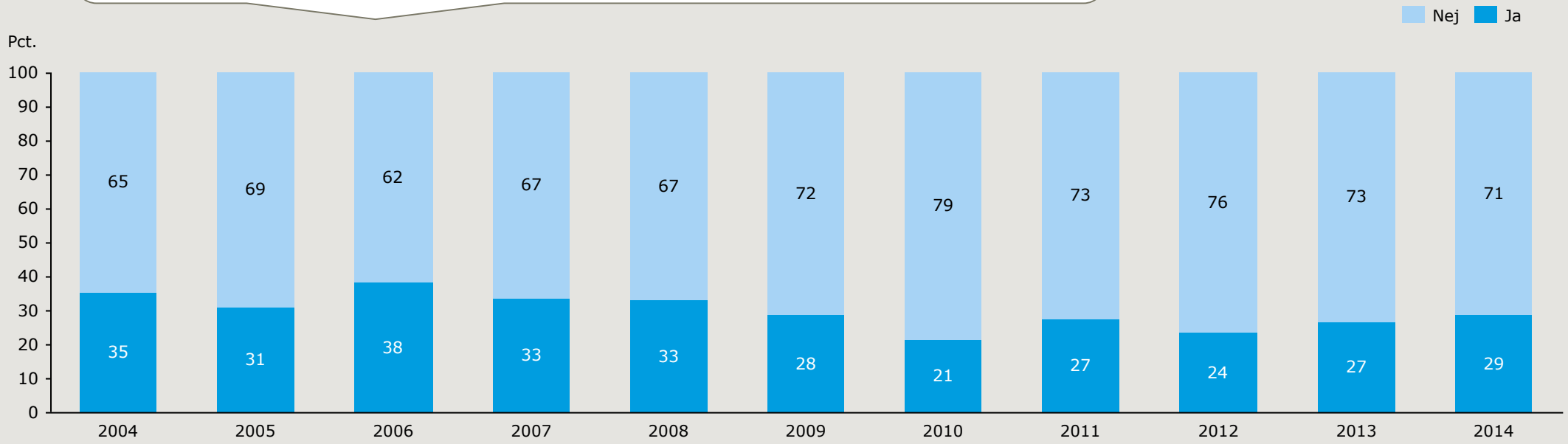

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

FORANSTALTNINGER I BARNDOMMEN*

OMKRING 40 PCT. HAR HAFT FORANSTALTNINGER I BARNDOMMEN

Foranstaltninger i barndommen

Omkring 40 pct. af de elever, som starter på TAMU, har modtaget sociale foranstaltninger i barndommen.

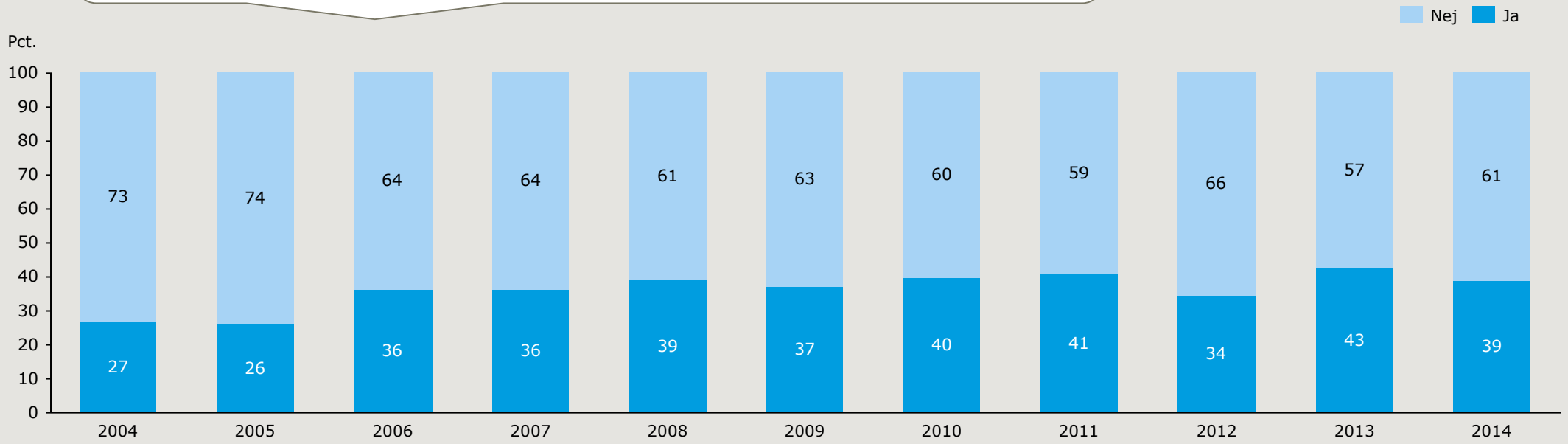

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

*Det skelnes hos DST mellem person- eller familierettede foranstaltninger. En forebyggende foranstaltning er eksempelvis en tildeling af en kontaktperson eller aflastningsfamilie.

HJEMMEBOENDE
STØRSTEDELEN AF ELEVERNE ER IKKE HJEMMEBOENDE

Hjemmeboende

Andelen af hjemmeboende TAMU-elever har været faldende siden 2010*.

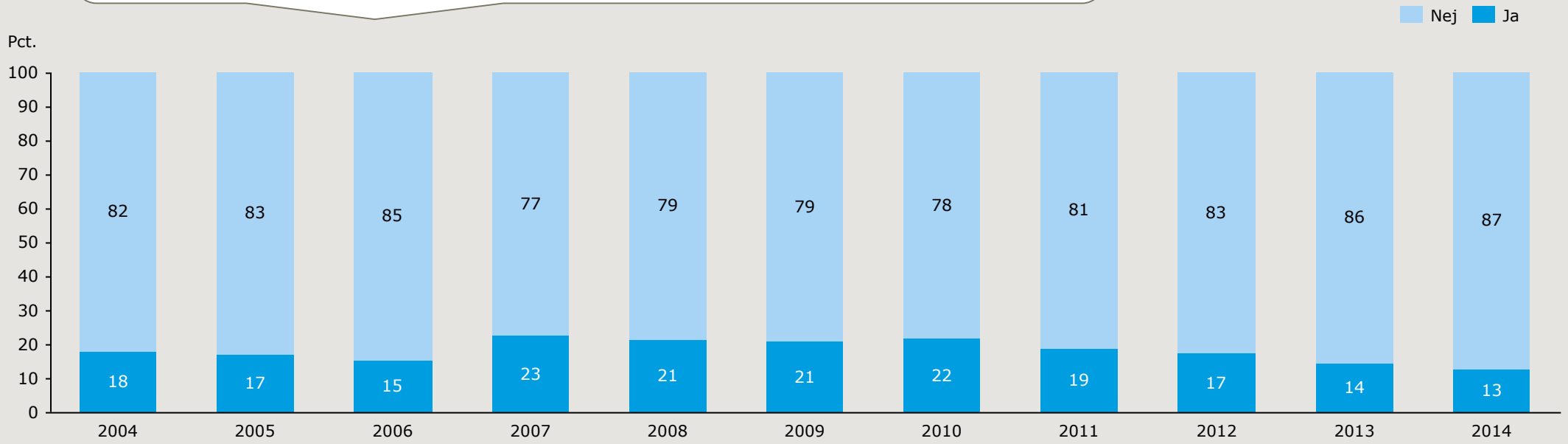

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

*Dette kan skyldes, at andelen af unge i alderen 19-30 år på starttidspunktet har været stigende i samme periode.

KERNEFAMILIE
UNDER HALVDELEN KOMMER FRA EN KERNEFAMILIE

Kernefamilie

Over halvdelen af de unge, som starter på TAMU, kommer ikke fra en kernefamilie* ved startstidspunktet. Andelen af unge fra kernefamilier er lavest i 2014.

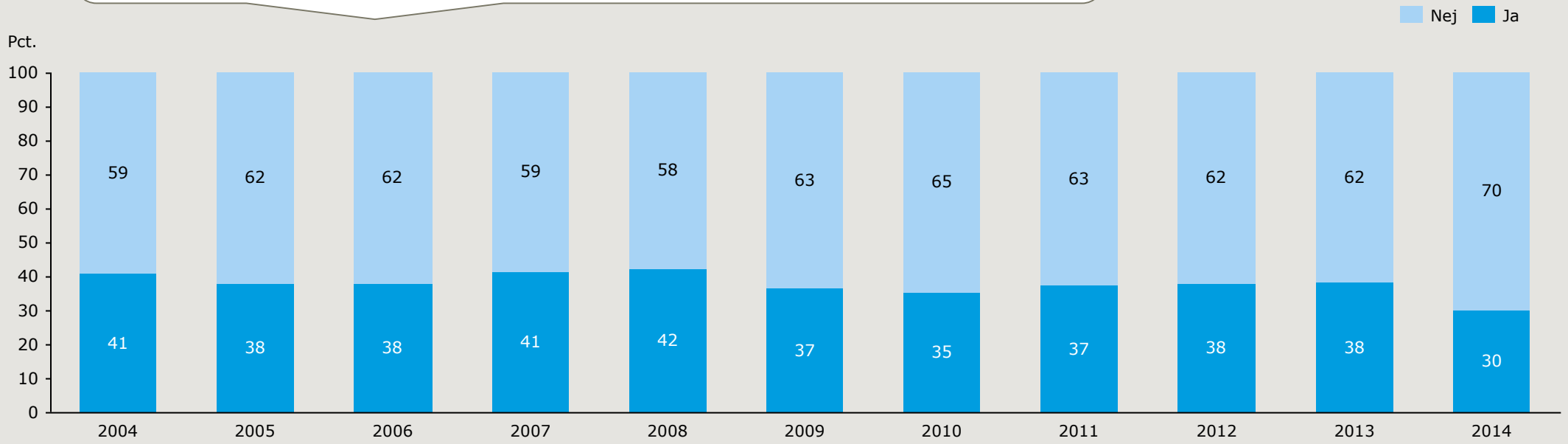

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

*Kernefamilie defineres hos DST som en familie med en mor, en far og to børn. Familiestatus opgøres en gang årligt.

REGISTRERET FAR
DE FLESTE HAR REGISTRERET EN FAR

Registreret far

Størstedelen af eleverne har registeret en far, når de starter på TAMU.

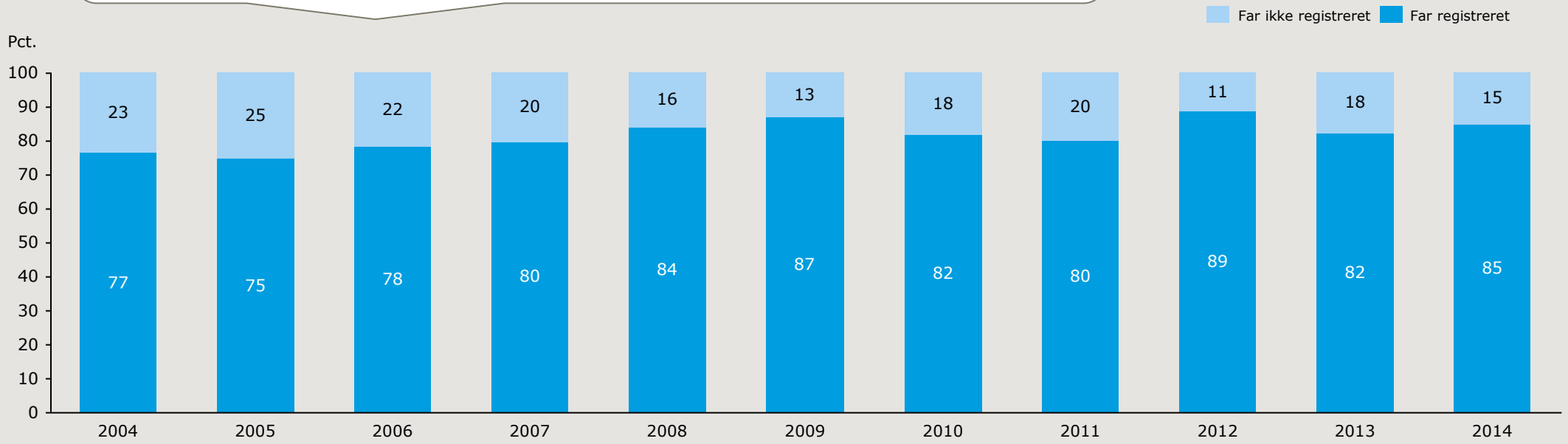

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

REGISTRERET MOR
DE FLESTE HAR REGISTRERET EN MOR

Registreret mor

Størstedelen af eleverne har registeret en mor, når de starter på TAMU. Denne andel er større end for fædre.

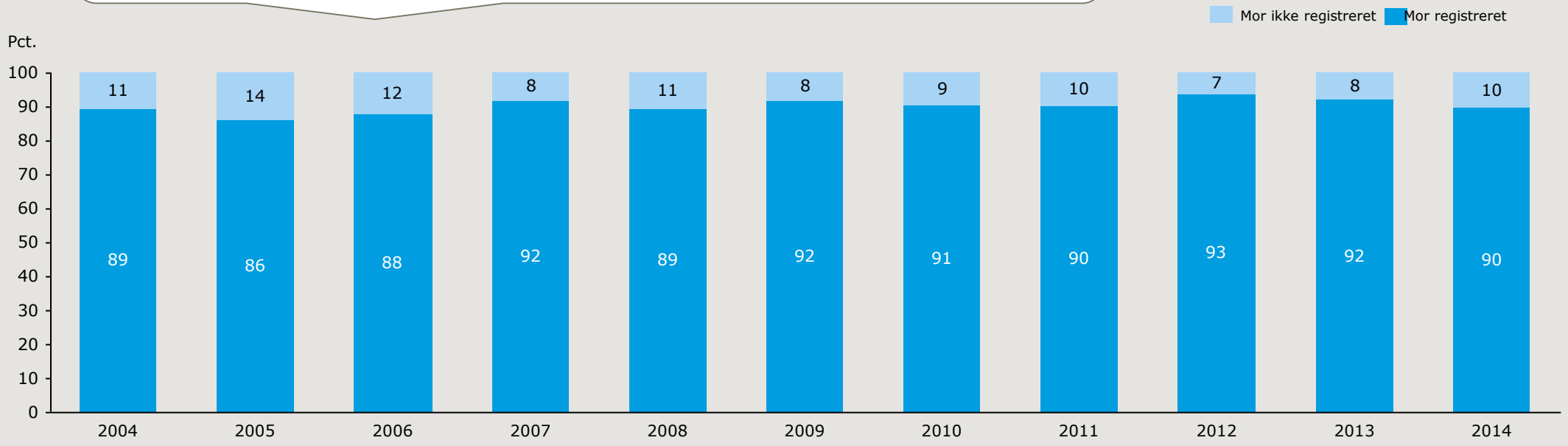

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

FARENS HØJEST FULDFØRTE UDDANNELSE
STØRSTEDELEN AF FÆDRENE ER LAVT UDDANNEDE

Farens højest fuldførte uddannelse

Over en fjerdedel af fædre har en KVU/MVU/LVU eller en erhvervsgivende uddannelse. Dog har den største andel ukendt* eller ingen erhvervsgivende uddannelse.

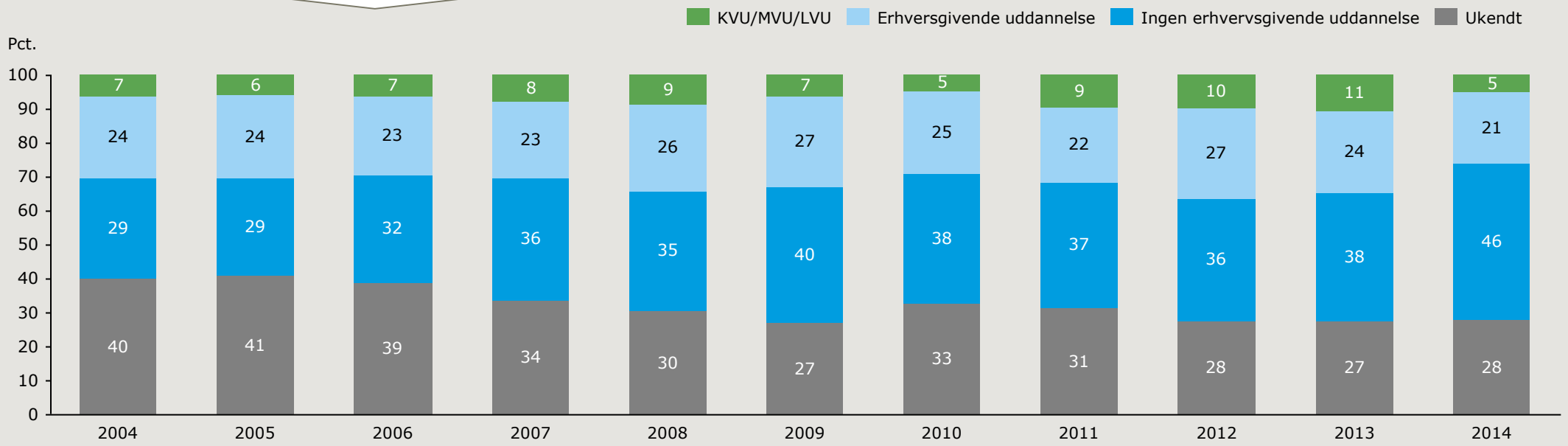

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

*Dette hænger sammen med, at der dels er nogen, som ikke har registreret en far, at nogle er efterkommere af indvandrere, hvor uddannelsen ikke er kendt og at afsluttet uddannelse ligger så langt tilbage i tiden, at den ikke er registreret hos DST.

MORENS HØJEST FULDFØRTE UDDANNELSE
STØRSTEDELEN AF MØDRENE ER LAVT UDDANNEDE

Morens højest fuldførte uddannelse

Næsten halvdelen af elevernes mødre har ingen erhvervsgivende uddannelse. En lidt større andel af mødre end fædre har en erhvervsgivende uddannelse eller en KVU/MLU/LVU uddannelse*.

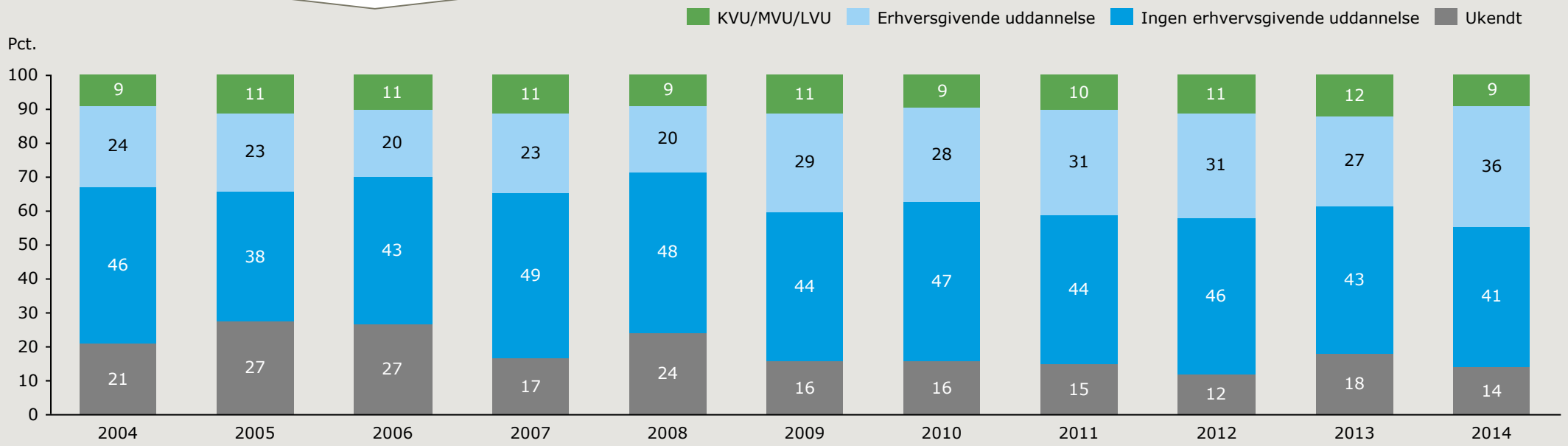

Note: KILDE, AFGRÆNSNING, MV.

*Dette hænger sammen med, at flere har registreret en mor end en far og derigennem uddannelse. For kategorien ukendt forekommer de samme problemer som ved fædre.

KONTAKTOPLYSNINGER

Tune Hammer
Managing Consultant
Mobil: 51 61 81 37
tuh@ramboll.com

Beate Fabricius
Economist
Mobil: 51 61 67 30
louf@ramboll.com

Nikita Baklanov
Economist
Mobil: 51 61 76 29
niki@ramboll.com

RAMBOLL